

**Správa o priebehu a výsledkoch
externej časti a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky
v školskom roku 2013/2014**

September 2014

Autori:

Ing. Lenka Bartošová
Mgr. Tomáš Ficek
Mgr. Michal Illovský
PaedDr. Miroslava Jurenková
PhDr. Romana Kanovská
Mgr. Pavol Kelecsényi
Ing. Jana Kostolanská, PhD.
PhDr. Irena Košírelová
Mgr. Beáta Michelčíková
PhDr. Janka Mikulášová
Mgr. Marianna Mrva
Mgr. Alžbeta Palacková
Ing. Jarmila Pažma Danková
Mgr. Eva Péteryová
PaedDr. Ivana Pichaničová, PhD.
RNDr. Miroslav Repovský
RNDr. Viera Ringlerová, PhD.
Mgr. Zuzana Valíková

Zostavila:

Mgr. Alžbeta Palacková

Použité skratky:

MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

ŠŠI – Štátna školská inšpekcia

OŠ OÚ – Odbor školstva Okresného úradu v sídle kraja

NÚCEM – Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania

CVTI SR – Centrum vedecko-technických informácií SR

ŠVS – Školské výpočtové stredisko

MS – maturitná skúška

EČ – externá časť

IČ – interná časť

PFIČ – písomná forma internej časti

ÚKO – úloha s krátkou odpoveďou

ÚMK – ústredná maturitná komisia

PMK – predmetová maturitná komisia

ŠMK – školská maturitná komisia

OH – odpoveďový hárok

DM – distribučné miesto

IS – Informačný systém

VUJ – vyučovacie jazyky

SJL – slovenský jazyk a literatúra

MJL – maďarský jazyk a literatúra

UJL – ukrajinský jazyk a literatúra

SJSL – slovenský jazyk a slovenská literatúra

CJ – cudzie jazyky

AJ – anglický jazyk

NJ – nemecký jazyk

FJ – francúzsky jazyk

RJ – ruský jazyk

ŠJ – španielsky jazyk

TJ – taliansky jazyk

SERR – Spoločný európsky referenčný rámec

MAT – matematika

GYM – gymnázium

SOŠ – stredná odborná škola

BA – Bratislavský kraj

BB – Banskobystrický kraj

KE – Košický kraj

NR – Nitriansky kraj

PO – Prešovský kraj

TN – Trenčiansky kraj

TT – Trnavský kraj

ZA – Žilinský kraj

ZZ – žiaci so zdravotným znevýhodnením

Skratky skupín odborov vzdelania:

PV – prírodné vedy

TVN I – technické vedy a náuky I

TVN II – technické vedy a náuky II

PLVN – poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky

ZDR – zdravotníctvo

SVNS I – spoločenské vedy, náuky a služby I

SVNS II – spoločenské vedy, náuky a služby II

VNKU – vedy a náuky o kultúre a umení

VBNV – vojenské a bezpečnostné vedy a náuky

Skratky dosiahnutého vzdelania:

GYM-UVOM – gymnáziá – úplné všeobecné s maturitou

USOM s VL – úplné stredné odborné s maturitou a výučným listom

USOM bez VL-N – úplné stredné odborné s maturitou bez výučného listu (nadstavba)

USOM bez VL – úplné stredné odborné s maturitou bez výučného listu

VOV (MS konzervatóriá) – vyššie odborné vzdelanie (MS konzervatóriá)

SUMÁR

V školskom roku 2013/2014 NÚCEM v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po šiestykrát zabezpečoval EČ a PFIČ MS.

V dňoch **18. – 21. marca 2014** sa v stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín EČ a PFIČ MS. Na riadnom termíne sa zúčastnilo spolu **50 129** maturantov zo **739** stredných škôl.

V dňoch **11. – 15. apríla 2014** sa konal náhradný termín EČ a PFIČ MS. Bol organizovaný pre žiakov, ktorí sa z vážnych dôvodov nemohli zúčastniť na riadnom termíne. V náhradnom termíne absolvovalo EČ a PFIČ MS **86** žiakov zo **75** škôl.

Testy EČ a PFIČ MS písalo spolu v riadnom a náhradnom termíne **50 215** žiakov stredných škôl. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo **1 326** so zdravotným znevýhodnením (**2,6 %** zo všetkých maturantov).

Opravný termín EČ a PFIČ MS 2014 sa uskutočnil v dňoch **3. – 5. septembra 2014**. Zúčastnilo sa na ňom **1 032** žiakov z **294** škôl. Z toho **34** žiakov (**3,3 %**) opravovalo **dva** predmety a **998** žiakov **jeden** predmet.

NÚCEM koordinoval všetky činnosti v školách prostredníctvom organizačných pokynov, ktoré upravovali priebeh a podmienky testovania. Komunikácia so školami prebiehala prostredníctvom elektronickej pošty, v prípade potreby telefonicky. Všetky dokumenty boli prístupné na webových stránkach NÚCEM a CVTI SR – ŠVS. Školy prihlasovali svojich žiakov na EČ MS prostredníctvom elektronického Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, spravovaného CVTI SR – ŠVS Banská Bystrica. Administrácia EČ a PFIČ MS prebiehala vo všetkých školách koordinovane na základe časového harmonogramu a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM.

NÚCEM pripravil testy pre všetky predmety s EČ MS, pričom vo väčšine predmetov pripravil testy v dvoch variantoch a v maďarskom preklade pre žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Procesy v priebehu prípravy, tlače a balenia testov podliehali prísny bezpečnostným opatreniam, ktoré boli dôsledne dodržiavané a kontrolované. K testom z CJ boli vytvorené zvukové nahrávky. Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením boli testy a zvukové nahrávky upravené na základe ich individuálnych potrieb. Na základe položkovej analýzy všetkých testov možno tvrdiť, že testy EČ MS spĺňali požadované kritériá na kvalitu testovania.

Z cudzích a vyučovacích jazykov boli vytvorené zadania a témy PFIČ MS, ktorá predstavovala druhú časť maturitnej skúšky. Pre vyučovacie jazyky boli vytvorené tri štvorice tém PFIČ MS a pre cudzie jazyky tri štruktúrované zadania PFIČ MS pre každú úroveň.

V logistickom zabezpečení EČ a PFIČ MS 2014 bolo uskutočnených niekoľko zmien, ktoré prispeli k väčšej bezpečnosti, pôsobili preventívne voči nežiaducemu úniku informácií a prispeli k objektívnejšiemu hodnoteniu úloh s krátkou odpoveďou.

Celkové priemerné úspešnosti v testoch EČ MS sa pohybovali v rozmedzí od **28,6 %** (FJ úroveň B1) do **79,5 %** (UJL). Celkové priemerné úspešnosti v testoch z predmetov, ktoré písalo viac ako 200 žiakov, sa pohybovali od **36,2 %** (NJ úroveň B1) do **62,6 %** (SJL).

V testoch z VUJ, SJSL a MAT boli **významne úspešnejší žiaci** gymnázií ako žiaci SOŠ a konzervatórií. Výsledky testov z CJ podľa druhu školy nie je možné porovnať vzhľadom na legislatívnu zmenu platnú od školského roka 2011/2012, ktorá určila, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného CJ na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného CJ môžu zvoliť.

Z porovnania výsledkov žiakov podľa jednotlivých zriaďovateľov škôl vyplývajú nasledujúce zistenia:

- Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov cirkevných a štátnych škôl a priemernou úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl v testoch z MAT, AJ oboch úrovní a NJ oboch úrovní.
- V testoch zo SJL, MJL a SJSL dosiahli žiaci z cirkevných škôl **lepší výsledok** ako žiaci zo súkromných škôl, pričom rozdiel bol **stredne vecne významný**. Výsledok žiakov štátnych škôl v porovnaní so súkromnými školami bol v teste zo SJSL **lepší** na úrovni **miernej vecnej významnosti**.

Z porovnania výsledkov žiakov podľa jednotlivých krajov vyplývajú tieto zistenia:

- V testoch zo SJL a AJ oboch úrovní sa medzi výsledkami žiakov z jednotlivých krajov nezistili vecne významné rozdiely.
- Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli najnižšiu priemernú úspešnosť vo viacerých administrovaných testov.
- **Silne vecne významné** rozdiely sme namerali iba medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a žiakmi Bratislavského kraja v teste zo SJSL.
- **Stredne vecne významné** rozdiely boli namerané medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a výsledkami žiakov:
 - Bratislavského kraja v teste z MJL a NJ úrovne B2,
 - Košického kraja v teste zo SJSL.
- **Mierne vecne významné** rozdiely sme namerali medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a žiakmi:
 - Prešovského kraja v teste z MAT,
 - Trenčianskeho, Trnavského, Nitrianskeho, Prešovského kraja v teste z NJ úroveň B2.

Pri porovnávaní výsledkov žiakov zo 4-ročných, 5-ročných a 8-ročných gymnázií v predmetoch SJL, MAT, AJ B2, NJ B2 sme zistili:

- medzi týmito tromi skupinami žiakov nie sú vecne významné rozdiely v teste z MAT, v ostatných sledovaných predmetoch dosiahli najvyššiu úspešnosť žiaci 5-ročných gymnázií,
- v teste zo SJL boli zistené rozdiely medzi 5-ročnými a 8-ročnými gymnáziami na úrovni **miernej vecnej významnosti**,
- v teste z AJ úroveň B2 bol rozdiel medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií **mierne vecne významný**, rozdiel medzi výsledkami žiakov 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol takisto **mierne vecne významný**.
- v teste z NJ úroveň B2 boli rozdiely medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií, ako aj medzi žiakmi 5-ročných a 8-ročných gymnázií na úrovni **strednej vecnej významnosti**, medzi 8-ročnými a 4-ročnými gymnáziami bol rozdiel **mierne vecne významný**.

Vo všetkých testoch boli výsledky chlapcov na úrovni výsledkov dievčat, rozdiely **neboli vecne významné**.

Zo štatistickej analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014 vyplýva, že v teste zo SJL žiaci najlepšie riešili úlohy, ktoré sa viazali na čítanie s porozumením (**79,1 %** žiaci GYM, **63,4 %** žiaci SOŠ a konzervatórií). Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v jazykovej zložke (**75,5 %** žiaci GYM, **56,4 %** žiaci SOŠ a konzervatórií) hlavne v úlohách zo zvukovej roviny jazyka a syntaxe. Najnižšiu priemernú úspešnosť (**62,6 %** žiaci GYM, **42,8 %** žiaci SOŠ a konzervatórií) dosiahli v úlohách z literárnej zložky, a to hlavne pri aplikácii poznatkov o literárnom smere a ťažkosti im spôsobila aj problematika povinného diela.

V teste z MAT žiaci gymnázií a SOŠ dosiahli **najvyššiu priemernú úspešnosť** v úlohách vyžadujúcich jednoduchý výpočet matematickým aparátom osvojeným na úrovni nižšieho

stredného vzdelávania ISCED 2. Naopak, **najnižšiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci v úlohe z oblasti logiky a teórie čísel. Úspešnosť viacerých úloh bola ovplyvnená nepozorným čítaním zadania a nedodržaním pokynov o zápise výsledku úlohy.

V teste z AJ úroveň B2 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**68,9 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**64,2 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**51,5 %**).

V teste z AJ úroveň B1 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**53,1 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**52,8 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**48,1 %**).

V teste z NJ úroveň B2 bola dosiahnutá najvyššia priemerná úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (**60,6 %**), nižšia priemerná úspešnosť v časti *Čítanie s porozumením* (**53,0 %**) a najnižšia v časti *Počúvanie s porozumením* (**49,3 %**).

V teste z NJ úroveň B1 žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (**50,2 %**), nižšiu v časti *Čítanie s porozumením* (**32,3 %**) a najnižšiu v časti *Počúvanie s porozumením* (**26,3 %**).

Úroveň B2 si zvolilo nízke percento žiakov zo SOŠ a konzervatórií – z **31 527** žiakov SOŠ a konzervatórií si zvolilo túto úroveň iba **683**, čo predstavuje len **2,2 %** maturantov z cudzích jazykov z tohto druhu škôl.

Obsah

SUMÁR.....	5
ÚVOD.....	9
1 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS 2014	9
1.1 Základné informácie o MS.....	9
1.2 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS	10
1.3 Administrácia EČ a PFIČ MS, hodnotenie odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou	13
1.4 Spracovanie odpoveďových hárkov a odoslanie výsledkov EČ MS	13
2 Výsledky štatistického spracovania EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014	15
2.1 Všeobecné výsledky	15
2.2 Analýza výsledkov EČ MS podľa predmetov.....	20
2.2.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra.....	20
2.2.2 Matematika.....	23
2.2.3 Cudzie jazyky	24
2.3 Analýza výsledkov PFIČ MS podľa predmetov	31
2.3.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra.....	31
2.3.2 Cudzie jazyky	33
3 Zhodnotenie výsledkov.....	34
3.1 Zhodnotenie organizačného zabezpečenia a priebehu EČ a PFIČ MS 2014.....	34
3.2 Zhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS	35

Príloha

Štatistické výsledky EČ a PFIČ MS 2014

ÚVOD

Hodnotiaca správa je vypracovaná NÚCEM, ktorý je podľa školského zákona zodpovedný za prípravu, zabezpečenie a metodické riadenie priebehu EČ a PFIČ MS.

Správa bola vypracovaná s cieľom informovať MŠVVaŠ SR, členov ÚMK, ako aj širšiu pedagogickú a laickú verejnosť o procesoch súvisiacich s prípravou a uskutočnením EČ a PFIČ MS. Súčasne prezentuje štatistické výsledky a stručnú analýzu výsledkov EČ a PFIČ MS z jednotlivých predmetov.

Podrobné štatistické vyhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS z jednotlivých predmetov, analýzy výsledkov testov EČ MS a správa o výsledkoch žiakov so zdravotným znevýhodnením budú prezentované v samostatných dokumentoch.

1 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS 2014

1.1 Základné informácie o MS

V dňoch **18. – 21. marca 2014** sa v stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín EČ a PFIČ MS. Na riadnom termíne sa zúčastnilo spolu **50 129** žiakov zo **739** stredných škôl.

V dňoch **11. – 15. apríla 2014** sa konal náhradný termín EČ a PFIČ MS. Bol organizovaný pre žiakov, ktorí sa z vážnych dôvodov nemohli zúčastniť na riadnom termíne. V náhradnom termíne absolvovalo EČ a PFIČ MS **86** žiakov zo **75** škôl.

Testy EČ a PFIČ MS písalo v riadnom a náhradnom termíne spolu **50 215** žiakov stredných škôl. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo **1 326** žiakov so zdravotným znevýhodnením (**2,6 %**). Napriek tomu, že celkový počet maturantov klesá, počet aj podiel žiakov so zdravotným znevýhodnením sa z roka na rok zvyšuje, čo dokazuje **tabuľka č. 13 v prílohe**.

Novelou školského zákona účinnou od 15. 6. 2013 bolo prijaté rozšírenie možnosti konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka aj v septembri nasledujúceho školského roka. Opravný termín EČ a PFIČ MS 2014 sa uskutočnil v dňoch **3. – 5. septembra 2014**. Zúčastnilo sa na ňom **1 032** žiakov z **294** škôl. Z toho **34** žiakov (**3,3 %**) opravovalo **2** predmety a **998** žiakov **jeden** predmet.

Predmety a úrovne maturitnej skúšky si zvolili žiaci v zmysle školského zákona a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov pri prihlasovaní na maturitnú skúšku. V zmysle vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v znení neskorších predpisov mohla byť žiakom, ktorí získali jazykový certifikát vybranej inštitúcie, uznaná **náhrada maturitnej skúšky**. Účinnosť vyššie uvedenej vyhlášky bola ukončená 28. februára 2014.

Dôležitou **legislatívnou zmenou platnou od MS 2012** je, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného cudzieho jazyka **na úrovni B2**. Žiaci SOS a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka môžu zvoliť medzi úrovňou B1 alebo B2.

Od **MS 2013** platí **sprísnenie kritérií** pre úspešné vykonanie MS z predmetu, ktorý má EČ a PFIČ alebo len EČ.

Predmety s EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014:

a) školy s vyučovacím jazykom slovenským:

- povinný predmet: slovenský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

b) školy s vyučovacím jazykom maďarským:

- povinný predmet: slovenský jazyk a slovenská literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: maďarský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

c) školy s vyučovacím jazykom ukrajinským:

- povinný predmet: slovenský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: ukrajinský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

1.2 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS

Prioritou technicko-organizačnej stránky prípravy a realizácie EČ a PFIČ MS bolo zabezpečiť objektívne a optimálne podmienky na testovanie žiakov a súčasne v spolupráci s OŠ OÚ, ŠŠI a CVTI SR – ŠVS zvýšiť kvalitu procesov súvisiacich s testovaním žiakov stredných škôl, vyhodnocovaním testov a zefektívniť komunikáciu so školami.

a) Organizačné pokyny pre školy a prihlasovanie žiakov na MS

NÚCEM koordinoval všetky činnosti v školách prostredníctvom organizačných pokynov, ktoré upravovali priebeh a podmienky testovania. Komunikácia so školami prebiehala prostredníctvom elektronickej pošty, v prípade potreby telefonicky. Všetky dokumenty boli dostupné na webových stránkach NÚCEM a CVTI SR – ŠVS. Školy prihlasovali svojich žiakov na EČ MS prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, spravovaného CVTI SR – ŠVS Banská Bystrica, v termíne **od 7. októbra 2013 do 31. októbra 2013**.

Odborní pracovníci NÚCEM v spolupráci s pracovníkmi OŠ OÚ pripravili a realizovali v 7 krajských mestách školenia predsedov školských a predmetových maturitných komisií, na ktorých prezentovali prítomným dôležité legislatívne zmeny, ako aj práva a povinnosti predsedov ŠMK a PMK, pričom sa zamerali i na najčastejšie problémy pri hodnotení odpovedí na ÚKO a vybrané problémy hodnotenia PFIČ MS z VUJ a CJ.

NÚCEM vytvoril a zverejnil nasledujúce dokumenty súvisiace s EČ a PFIČ MS 2014:

- *Základné informácie – Maturita 2014, Základné informácie pre opravný termín EČ a PFIČ MS 2014*
- *Pokyny pre školských koordinátorov, Pokyny pre školských koordinátorov – opravný termín EČ a PFIČ MS*
- *Pokyny pre predsedov školských a predmetových maturitných komisií – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika, Pokyny pre predsedov školských a predmetových maturitných komisií – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika – opravný termín*
- *Pokyny pre administrátorov EČ a PFIČ maturitnej skúšky – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika,*

- Pokyny na hodnotenie PFIČ MS z jednotlivých predmetov,
- Pokyny a kritériá na hodnotenie PFIČ MS z jednotlivých predmetov,
- Pokyny na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z jednotlivých predmetov,
- *Usmernenie k prihlasovaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením na EČ MS,*
- testy a nahrávky k nim,
- Kľúče správnych odpovedí,
- témy a zadania PFIČ MS,
- Ukážky vyplnených odpovedových hárkov,
- Pokyny na vyplňovanie odpovedových hárkov k testu EČ MS,
- sprievodné listy k jednotlivým zásielkam a informačné listy riaditeľom škôl.

b) Tvorba testovacích nástrojov

Testy EČ MS vychádzali z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov pre jednotlivé predmety MS. Jedným z cieľov testov EČ MS bolo rozlíšiť výkony žiakov tak, aby mohli byť maturanti navzájom porovnávaní (slúži na to percentil). Ďalším z cieľov testovania bolo zhodnotiť úroveň znalostí, zručností a kompetencií maturantov, ktoré sú vymedzené základnými pedagogickými dokumentmi.

Maturitné testy boli vytvorené so zreteľom na ich možné použitie ako alternatívy prijímacích testov na vysoké školy. Navyše percentil porovnáva všetkých maturantov SR v predmete v danom školskom roku. Vysoké školy môžu tak využívať informácie, ktoré svojimi prijímacími skúškami nemôžu dosiahnuť. Maturitné testy boli pripravené tak, aby spĺňali všetky požadované kritériá na kvalitu testovania, teda aby mali vysokú mieru objektivity, validity (platnosti), reliability (spoľahlivosti) a citlivosti (rozlišovacej schopnosti).

NÚCEM pripravil pre riadny termín EČ MS spolu **16** druhov testov podľa jednotlivých predmetov a úrovní, pričom väčšina testov bola vytvorená v dvoch variantoch, ktoré sa líšili usporiadaním jednotlivých položiek. Testy z AJ, NJ, RJ a MAT boli vytvorené aj v maďarskom preklade pre žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským. K testom z CJ boli vyhotovené zvukové nahrávky. Pre riadny termín EČ MS bolo pripravených spolu **11** druhov zvukových nahrávok, pričom z AJ, NJ a RJ boli vytvorené aj zvukové nahrávky s maďarským prekladom sprievodných pokynov.

Testy a zvukové nahrávky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením boli upravené na základe individuálnych potrieb žiakov. Upravili sa hlavne po formálnej stránke, overovali rovnaké špecifické ciele ako u žiakov intaktnej populácie. Takto upravených testov bolo celkom **161** odlišných druhov z vyučovacích, cudzích jazykov a matematiky.

Z VUJ a CJ boli vytvorené témy a zadania PFIČ MS. Pre VUJ boli vytvorené tri štvorice tém a pre CJ tri štruktúrované zadania pre každú úroveň. Témy a zadania PFIČ MS boli v deň konania maturitnej skúšky žrebované predsedom ÚMK. Témy PFIČ MS z VUJ boli následne vyhlásené v Slovenskom rozhlase. V okamihu vyhlásenia boli témy zverejnené aj na webových stránkach MŠVVaŠ SR, NÚCEM, Slovenského rozhlasu, CVTI SR – ŠVS a boli na školy zasielané elektronickou poštou. Zadania PFIČ MS z CJ boli zverejnené iba prostredníctvom internetu. Školy mali možnosť témy a zadania PFIČ MS prevziať z webových stránok a rozmnožiť ich podľa počtu svojich žiakov. Potvrdilo sa, že elektronický spôsob zverejňovania tém a zadaní PFIČ MS je bezproblémový, bezpečný a prispieva k efektívnemu prenosu informácií do škôl.

Proces prípravy a tvorby maturitných testov, maturitných tém a zadaní prebiehal v zmysle smernice NÚCEM za dodržania prísnych bezpečnostných podmienok a pravidiel. Testy boli tvorené externými tímami tvorcov, ktorých činnosť bola koordinovaná internými zamestnancami NÚCEM. Každý test prešiel odbornou recenziou a pripomienkovaním. Poslednú verziu testu vytvoril grafik v NÚCEM. Prístup k poslednej verzii testu mal len veľmi úzky okruh zodpovedných osôb a manipulácia s testami podliehala prísny bezpečnostným pravidlám.

c) Logistické zabezpečenie tlače, balenia a distribúcie testov

Tlač a balenie testov sa uskutočnili podľa schváleného harmonogramu. Maturitné testy boli tlačené v chránenom priestore NÚCEM na rozmnožovacích strojoch pripojených k počítačom, na ktorých bol nainštalovaný bezpečnostný softvér. Všetky činnosti v tomto priestore boli nepretržite monitorované kamerovým systémom. Vstup do priestoru, manipulácia s testami, tlač a balenie testov podliehali prísny bezpečnostným pravidlám, ktoré boli dôsledne dodržiavané a kontrolované.

Procesy logistiky tlače a balenia testov sa uskutočnili pomocou informačného systému špeciálne vytvoreného pre potreby NÚCEM. Informačný systém bol spojený s databázou žiakov a škôl prihlásených na maturitnú skúšku a umožňoval presnú evidenciu a kontrolu jednotlivých testov a zásielok.

Pri tlači boli testy označené čiarovým kódom a ďalšími ochrannými prvkami, ktoré slúžili na identifikáciu výťažkov testov. V prípade úniku testu na verejnosť by bolo možné presne zistiť, kedy a do ktorej školy bol daný test v zásielke doručený. Rovnako balenie testov a zvukových nosičov sa uskutočnilo tak, že sa viedla presná evidencia ich priradenia školám v zásielke. Práca s testami v tomto informačnom systéme síce zvýšila finančné, personálne a časové náklady, ale zároveň výrazne zvýšila bezpečnosť a kvalitu procesov a výstupov z NÚCEM.

Pred realizáciou maturitnej skúšky NÚCEM uskutočnil pracovné stretnutia so zamestnancami OŠ OÚ, na ktorých sa dohodol vzájomný koordinovaný postup všetkých zúčastnených strán pri distribúcii zásielok a zabezpečení priebehu maturitnej skúšky. Pracovníci NÚCEM zaškolili zodpovedných pracovníkov OŠ OÚ, ako kontrolovať obsah zásielok pri ich preberaní od kuriéra a pri preberaní riaditeľmi škôl, a ako skontrolovať špecifické ochranné prvky na zásielkach. OŠ OÚ v spolupráci s riaditeľmi škôl určili 40 distribučných miest v rámci celého Slovenska, kam boli zásielky s testami doručené kuriérom.

Zásielky z NÚCEM boli protokolárne odovzdané kuriérskej službe bezpečne zabalené a zapečatené. Všetky zásielky boli deň pred začiatkom testovania doručené na distribučné miesta OŠ OÚ podľa vopred stanoveného harmonogramu bez poškodenia.

Riaditelia škôl alebo nimi poverení zástupcovia si každý deň konania EČ MS prišli na určené DM prevziať zásielku s testami. Zásielky so zvyšnými testami zostávali bezpečne uschované na DM. Preberanie maturitných zásielok (testov EČ MS a zvukových nahrávok) v DM sa uskutočnilo protokolárne. Správnosť a neporušenosť obsahu zásielky potvrdili svojimi podpismi na jednej strane zamestnanec OŠ OÚ a na strane druhej riaditeľ školy alebo ním poverený zástupca. Otázky súvisiace s distribúciou zásielok zamestnanci OŠ OÚ okamžite riešili s koordinačným centrom v NÚCEM. OŠ OÚ nenahlásili žiadne chyby v zásielkach.

Z dôvodu zvýšenia objektivity testovania a zvýšenia bezpečnosti pri manipulácii s testami boli pre MS 2013 uskutočnené niektoré organizačné zmeny, ktoré sa po odporúčaní zo strany zamestnancov OŠ OÚ uplatnili už ako osvedčené postupy aj pri organizácii tohtoročnej maturitnej skúšky:

- zmena v menovaní predsedov PMK a ŠMK do škôl, zabezpečenie, aby si ich školy nemohli vzájomne vymieňať,
- zmena obsahu rezervnej zásielky, ktorá obsahovala iba OH, CD nahrávky a bezpečnostné obálky,
- evidovanie všetkých použitých aj nepoužitých bezpečnostných obálok,
- kódovanie škatúľ a zverejnenie prevodníka ich kódov na internete ráno v deň prevzatia zásielky.

1.3 Administrácia EČ a PFIČ MS, hodnotenie odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou

Administrácia EČ a PFIČ MS prebehla vo všetkých školách koordinovane na základe časového harmonogramu a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM. Po doručení zásielky s testami do škôl žiaci v dopoludňajších hodinách písali testy EČ MS. Odpovede na testové úlohy žiaci zaznamenávali do samoprepisovacích OH. V popoludňajších hodinách bola administrovaná PFIČ MS. Medzi oboma časťami maturitnej skúšky bola vymedzená prestávka pre žiakov a zúčastnených učiteľov.

V zmysle organizačných pokynov pripravených NÚCEM riadil realizáciu EČ a PFIČ MS v každej škole školský koordinátor a za jej priebeh zodpovedali riaditeľ školy, predseda ŠMK a predseda PMK. Administrátormi testov boli interní učitelia školy, ktorí nemali aprobáciu na testovaný predmet. Externý dozor počas administrácie testov a kontrolu pri hodnotení odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou EČ MS (okrem MAT) vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia PMK menovaní OŠ OÚ. Priebeh maturitnej skúšky vo vybraných školách kontrolovali zamestnanci ŠŠI.

Pomocnými hodnotiteľmi odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou EČ MS z CJ a VUJ boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy (mohli mať aj aprobáciu na testovaný predmet). Do škôl boli zaslané centrálné vypracované pokyny na hodnotenie EČ a PFIČ MS a v čase hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou v EČ MS mohli predsedovia PMK konzultovať so zamestnancami NÚCEM prípadné problémy spojené s hodnotením alebo s organizáciou tejto časti maturitnej skúšky. Hodnotitelia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou hodnotili podľa kľúča správnych odpovedí, ktorý bol zverejnený na webovej stránke NÚCEM po ukončení EČ MS, tesne pred začiatkom hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou. Predsedovia PMK mohli na základe žiackych odpovedí, ktoré považovali za správne, požiadať o úpravu kľúča správnych odpovedí. Odborná komisia NÚCEM rozhodla o oprávnenosti návrhu na opravu kľúča správnych odpovedí. Pri akceptovaní návrhu NÚCEM zabezpečil rovnakú opravu všetkých relevantných odpoveďových hárkov. Test z MAT sa v školách nevyhodnocoval.

1.4 Spracovanie odpoveďových hárkov a odoslanie výsledkov EČ MS

Po skončení EČ MS riaditelia škôl zaslali kuriérskou službou vyplnené originály OH (zabalené v špeciálnych bezpečnostných obálkach) spracovateľskej firme na centrálnu vyhodnotenie. Odpovede na úlohy s výberom odpovede boli vyhodnotené skenovaním, následne boli dáta vyťažené v elektronickom formáte a porovnané s kľúčom správnych odpovedí. Rovnako aj odpovede na úlohy s krátkou odpoveďou (už ohodnotené v školách hodnotiteľmi) boli spracované elektronicky.

Mnohé OH doručené zo škôl mali podobne ako v minulých rokoch nedostatky vo vyplnení identifikačných údajov v záhlaví hárka (chybne vyplnený kód žiaka, kód školy, kód testu), niektoré odpovede na úlohy s krátkou odpoveďou neboli ohodnotené hodnotiteľmi a pod. Výskyt chýb v OH bol v porovnaní s predchádzajúcimi dvoma rokmi porovnateľný. NÚCEM v spolupráci so školami zabezpečil odstránenie uvedených nedostatkov.

Údaje a výstupy dodané spracovateľskou firmou boli v NÚCEM prekontrolované a porovnané s databázou prihlásených žiakov, vykonala sa položková analýza jednotlivých testov EČ MS.

Školy mali **od 5. mája 2014** možnosť prevziať výsledkové listiny v elektronickej podobe z Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, ktorý bol vytvorený a spravovaný CVTI SR – ŠVS Banská Bystrica, a následne boli do škôl doručené výsledkové listiny v papierovej forme. Vo výsledkových listinách pre školy boli pre testovaných žiakov uvedené údaje o ich úspešnosti v teste (v percentách) a o percentile žiaka (v percentách vyjadrené umiestnenie medzi ostatnými testovanými žiakmi). Na úrovni školy boli uvedené charakteristiky: priemerná úspešnosť a percentil školy (v percentách vyjadrené umiestnenie medzi školami, ktoré boli zapojené do testovania daného predmetu). Úlohou škôl bolo informovať svojich

žiakov o výsledkoch z jednotlivých testov EČ MS. Úspešnosť a percentil sa uvádza na maturitnom vysvedčení každého maturanta.

Potvrdilo sa, že obe formy preberania a odovzdávania výsledkov sú spoľahlivé, bezpečné a z užívateľského hľadiska bezproblémové. Elektronická forma importu výsledkov školám uľahčila vypĺňanie maturitných vysvedčení a príslušnej maturitnej dokumentácie, avšak bez zavedenia elektronického podpisu nie je možné ju považovať za právoplatný dokument výsledného hodnotenia maturantov.

Práce PFIČ MS boli opravené a hodnotené podľa centrálnych pokynov vypracovaných NÚCEM v jednotlivých školách internými hodnotiteľmi. Zber výsledkov PFIČ MS sa uskutočnil **od 12. mája 2014 do 13. júna 2014** prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS CVTI SR – ŠVS v Banskej Bystrici. NÚCEM sa podarilo už po tretíkrát zhromaždiť výsledky z PFIČ MS od všetkých zúčastnených škôl, ktorých žiaci maturovali, čo NÚCEM umožnilo objektívnejšie a presnejšie zhodnotiť aj túto časť MS. Zároveň sme prepojili výsledky žiakov z EČ a PFIČ MS, čo nám umožnilo zistiť počty žiakov, ktorí nespĺnili podmienky pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ.

2 Výsledky štatistického spracovania EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014

2.1 Všeobecné výsledky

a) Prehľad počtu zúčastnených žiakov a škôl v EČ MS 2014

Maturitnú skúšku v školskom roku 2013/2014 vykonali žiaci zo **739** stredných škôl v Slovenskej republike. Na EČ MS 2014 sa v riadnom a náhradnom termíne zúčastnilo **50 215** žiakov, z toho v náhradnom termíne **86** žiakov.

Zo slovenského jazyka a literatúry maturovalo v riadnom termíne **47 447** žiakov. Najviac žiakov z tohto predmetu maturovalo v Prešovskom, Žilinskom a Košickom kraji. Z celkového počtu maturantov **4,0 %** maturovali z maďarského jazyka a literatúry a zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Najviac žiakov z týchto predmetov maturovalo v Trnavskom a Nitrianskom kraji (**Tabuľka č. 1 v prílohe**). EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry sa uskutočnila v jednej škole v Prešovskom kraji, v ktorej maturovalo **25** žiakov.

Maturitnú skúšku z matematiky si zvolilo **7 205 žiakov**, t. j. **14,4 %** všetkých maturantov. V Žilinskom, Prešovskom a Košickom kraji si MAT ako maturitný predmet vybralo viac ako 1 000 žiakov.

Z cudzích jazykov si žiaci najčastejšie volili anglický jazyk. Testy z AJ (spolu obe úrovne) si zvolilo **37 239** žiakov, čo predstavuje **79,5 %** z celkového počtu maturantov z CJ, z nemeckého jazyka (obidve úrovne) si zvolilo **8 349** žiakov (**17,8 %**). Tretím najčastejšie voleným cudzím jazykom bol ruský jazyk (**2,4 %**), nasledujú francúzsky jazyk (**0,16 %**), španielsky jazyk (**0,07 %**) a taliansky jazyk (**0,01 %**). Nárast podielu maturantov z celkového počtu maturantov z CJ oproti minulému roku zaznamenal iba AJ (**zo 76,0 % na 79,5 %**), u ostatných cudzích jazykov došlo k miernemu poklesu podielu maturantov.

Tabuľky č. 13 až 16 v prílohe prezentujú informácie o počte žiakov so zdravotným znevýhodnením zúčastnených v EČ a PFIČ MS, ich zastúpenie v jednotlivých druhoch škôl a ich priemernú úspešnosť. Z **tabuľky č. 13** vyplýva, že napriek klesajúcemu počtu maturantov sa každoročne podiel žiakov so zdravotným znevýhodnením zvyšuje. Z ďalšej analýzy údajov vyplýva, že najviac sa zvyšuje podiel žiakov s vývinovými poruchami učenia (zo **77,6 %** žiakov so ZZ v roku 2013 na **78,5 %** žiakov so ZZ v roku 2014).

b) Vývoj počtu žiakov testovaných v jednotlivých predmetoch a úrovniach MS

Na základe údajov z meraní realizovaných v rámci EČ MS v rokoch **2006 až 2014** vieme rozoznať určité tendencie žiakov pri výbere maturitných predmetov a úrovní. Trendy vo vývoji počtu prihlásených žiakov na EČ MS v jednotlivých rokoch ukazujú **obrázky č. 5 až 14 v prílohe**.

Dlhodobou pozorovaným javom je skutočnosť, že AJ je najviac preferovaným CJ. Napriek miernemu poklesu počtu maturantov z AJ v tomto roku (**obrázok č. 8 v prílohe**) vzhľadom na demografický pokles celkového počtu maturantov, výrazne rastie podiel maturantov z tohto jazyka oproti ostatným CJ. Od roku 2011 narástol podiel maturantov z AJ **zo 68,6 % na 79,5 %**.

Záujem o maturitu z ďalších CJ klesá (**obrázky č. 9 až 13 v prílohe**).

Keďže **od roku 2009** môžu žiaci vykonať EČ MS iba z jedného cudzieho jazyka, odzrkadlil sa tento fakt na zvýšení počtu maturantov z troch „veľkých“ jazykov (AJ, NJ, RJ) na úkor „malých“ jazykov (FJ, TJ, ŠJ).

Legislatívna zmena, ktorá „prinútila“ žiakov gymnázií maturovať z povinného CJ na úrovni B2, zastavila znižovanie záujmu žiakov o maturitu z cudzích jazykov na vyššej úrovni B2

podľa SERR. Zmena spôsobila vo všetkých CJ zvýšenie podielu maturantov na úrovni B2 a pokles na úrovni B1 (**obrázky č. 9 až 13 v prílohe**).

Pozorovateľný je mierne klesajúci počet maturantov z MAT, ktorý súvisí aj s klesajúcou demografickou krivkou (**obrázok č. 14 v prílohe**). Podiel maturantov z MAT z celkového počtu maturantov je v posledných štyroch rokoch stabilný a kolíše okolo hodnoty 14,5 % (**obrázok č. 48 v prílohe**).

c) Úspešnosť žiakov v testoch EČ MS 2014

Celkové priemerné úspešnosti v testoch EČ MS sa pohybovali v rozmedzí od **28,6 %** (FJ úroveň B1) do **79,5 %** (UJL). Celkové priemerné úspešnosti v testoch z predmetov, ktoré písalo viac ako 200 žiakov, sa pohybovali od **36,2 %** (NJ úroveň B1) do **62,6 %** (SJL).

Priemerné úspešnosti v jednotlivých testoch EČ MS boli očakávané aj s prihliadnutím na to, že testy boli pripravované ako NR testy („norm referenced“, porovnávacie/rozlišujúce testy), v ktorých za ideálnu považujeme priemernú úspešnosť v rozmedzí **od 50 % do 60 %**, rovnako s prihliadnutím na zloženie testovaného súboru žiakov a jeho očakávaný výkon. V tomto kontexte priemerné úspešnosti v testoch zo SJL (**62,6 %**) či AJ úroveň B2 (**61,5 %**) možno hodnotiť ako priemerné úspešnosti mierne nad očakávanie a priemernú úspešnosť v teste z NJ úroveň B1 (**36,2 %**) ako priemernú úspešnosť pod očakávanie.

Úspešnosť podľa kraja

V **tabuľke č. 3 v prílohe** uvádzame dosiahnutú priemernú úspešnosť maturantov v testoch EČ MS z jednotlivých predmetov a úrovní podľa kraja.

Z porovnania výsledkov žiakov zo škôl jednotlivých krajov vyplývajú tieto zistenia:

- Vo testoch zo SJL a AJ (obe úrovne) sa medzi výsledkami žiakov z jednotlivých krajov nezistili vecne významné rozdiely.
- Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli najnižšiu priemernú úspešnosť vo viacerých administrovaných testov.
- **Silne vecne významné** rozdiely sme namerali iba medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a žiakmi Bratislavského kraja v teste zo SJL.
- **Stredne vecne významné** rozdiely boli namerané medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a výsledkami žiakov:
 - Bratislavského kraja v teste z MJL,
 - Košického kraja v teste zo SJSL.
- **Mierne vecne významné** rozdiely sme namerali medzi výsledkami žiakov Banskobystrického kraja a žiakmi:
 - Prešovského kraja v teste z MAT.

Úspešnosť podľa druhu školy

Prehľadné porovnanie priemernej úspešnosti maturantov gymnázií a maturantov SOŠ a konzervatórií je uvedené v **tabuľke č. 4 v prílohe**. Pri dosiahnutej priemernej úspešnosti žiakov v teste je uvedený aj počet žiakov, ktorí test písali. Tento parameter je veľmi dôležitý pre korektnú interpretáciu dosiahnutých výsledkov. V testoch zo **SJL, MJL, SJSL, MAT** žiaci gymnázií dosiahli štatisticky významne lepšie výsledky ako žiaci SOŠ a konzervatórií. Rozdiely boli **stredne až silne vecne významné**. Vzhľadom na legislatívnu zmenu, podľa ktorej musia gymnazisti maturovať z CJ na obťažnejšej úrovni B2 nie je možné porovnať výsledky v testoch z CJ.

Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Z porovnania výsledkov žiakov zo škôl jednotlivých zriaďovateľov môžeme vysloviť nasledujúce závery (**tabuľka č. 5 v prílohe**):

- Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov cirkevných a štátnych škôl a priemernou úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl v testoch z MAT, AJ (obe úrovne), NJ (obe úrovne) a RJ úroveň B1.
- V testoch zo SJL, MJL a SJSJ dosiahli žiaci z cirkevných škôl **lepší výsledok** ako žiaci zo súkromných škôl, pričom rozdiel bol **stredne vecne významný**. Výsledok žiakov štátnych škôl v porovnaní so súkromnými školami bol v teste zo SJSJ **lepší** na úrovni **miernej vecnej významnosti**.

Podrobnejšie údaje o významnosti zistených rozdielov budú obsahom ďalších analýz.

Úspešnosť podľa pohlavia

Z **tabuľky č. 6 v prílohe** vyplýva, že vo všetkých testoch boli výsledky chlapcov na úrovni výsledkov dievčat, rozdiely **neboli vecne významné**, alebo bol rozdiel iba veľmi mierny. Testy boli teda dobre rodovo vyvážené a nediskriminovali ani jedno pohlavie. Test zo ŠJ na úrovni B1 riešili iba dievčatá.

Úspešnosť žiakov gymnázií podľa dĺžky štúdia

Pri porovnávaní výsledkov žiakov zo 4-ročných, 5-ročných a 8-ročných gymnázií v predmetoch SJL, MAT, AJ B2, NJ B2 z **tabuľky č. 7 v prílohe** sme zistili:

- v teste z MAT nie sú medzi týmito tromi skupinami žiakov vecne významné rozdiely,
- v teste zo SJL boli zistené rozdiely medzi 5-ročnými a 8-ročnými gymnáziami na úrovni **miernej vecnej významnosti**,
- v teste z AJ úroveň B2 bol rozdiel medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií bol **mierne vecne významný**, rozdiel medzi výsledkami žiakov 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol takisto **mierne vecne významný**;
- v teste z NJ úroveň B2 boli rozdiely medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií, ako aj medzi žiakmi 5-ročných a 8-ročných gymnázií na úrovni **strednej vecnej významnosti**, medzi 8-ročnými a 4-ročnými gymnáziami bol rozdiel **mierne vecne významný**,
- vo všetkých predmetoch dosiahli z hľadiska dĺžky štúdia najvyššiu úspešnosť žiaci 5-ročných gymnázií.

Úspešnosť žiakov stredných odborných škôl podľa odboru vzdelania

Prehľad klasifikácie odborov vzdelania (podľa vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 243/2012 Z. z. z 3. augusta 2012), ktorý osvetľuje problematiku zaraďovania jednotlivých odborov vzdelania do deviatich hlavných skupín prezentovaných v tejto správe, je uvedený v **tabuľke č. 9 v prílohe**. Následne sú v **tabuľke č. 10 v prílohe** uvedené počty všetkých žiakov zúčastnených na MS 2014 z pohľadu tejto klasifikácie.

Podrobnejšie údaje o významnosti zistených rozdielov medzi žiakmi jednotlivých odborov vzdelania na SOŠ budú obsahom ďalších analýz, pričom vzhľadom na účel tejto správy je v jej ďalších častiach (vrátane prílohy) z hlavnej skupiny 7 – *spoločenské vedy a náuky II* vyčlenená skupina odborov 79 – *úplné stredné vzdelanie na gymnáziu*, keďže nám na tomto mieste ide o vzájomné porovnanie maturantov z ostatných stredných škôl bez výsledkov gymnazistov.

Úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania

Pri porovnávaní výsledkov žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (**tabuľky č. 11 a 12 v prílohe**) sme v predmetoch SJL, MJL, SJSL, MAT, AJ B1 a NJ B1 zistili:

- v teste zo SJL bol zaznamenaný **silne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a úspešnosťou USOM s VL, USOM bez VL a USOM bez VL-N. **Mierne vecne významný** rozdiel sme zistili medzi žiakmi USOM bez VL a USOM s VL, žiakmi VOV (MS konzervatóriá) a USOM bez VL-N, nakoniec medzi žiakmi USOM bez VL a USOM bez VL-N;
- v teste z MJL sme zaznamenali **silne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM bez VL-N a USOM bez VL, **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a USOM s VL, **mierne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakmi USOM bez VL-N;
- v teste zo SJSL sme zaznamenali **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov ostatných skupín podľa budúceho dosiahnutého vzdelania;
- v teste z MAT sme zaznamenali **stredne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM s VL a priemernou úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM bez VL
- v teste z AJ úroveň B1 sme zaznamenali **mierne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov VOV (MS konzervatóriá) a žiakov USOM bez VL-N a priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM bez VL-N;
- v teste z NJ úroveň B1 sme zaznamenali **mierne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM s VL a priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM bez VL-N.

Úspešnosť žiakov v okresoch podľa miery nezamestnanosti

Pri porovnávaní výsledkov žiakov jednotlivých okresov a miery nezamestnanosti v okrese sme zistili:

- v teste zo SJL nebol zaznamenaný vecne významný vzťah medzi priemernou úspešnosťou žiakov gymnázií v jednotlivých okresoch a tamojšou mierou nezamestnanosti (**obrázok č. 1 v prílohe**). Medzi priemernou úspešnosťou žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií a mierou nezamestnanosti v ich okresoch sme zaznamenali **stredne vecne významný** vzťah. S rastúcou nezamestnanosťou priemerná úspešnosť žiakov **klesá** (**obrázok č. 2 v prílohe**);
- v teste z MAT sme podobne ako pri SJL nezaznamenali vecne významný vzťah medzi priemernou úspešnosťou gymnazistov a mierou nezamestnanosti v ich okresoch (**obrázok č. 3 v prílohe**). Vzťah medzi priemernou úspešnosťou ostatných stredoškôľakov a mierou nezamestnanosti v ich okresoch bol iba **mierne vecne významný**. Na rozdiel od testu zo SJL však v prípade testu z MAT s rastúcou nezamestnanosťou v okrese priemerná úspešnosť tamojších maturantov **stúpa** (**obrázok č. 4 v prílohe**).

Úspešnosť žiakov podľa veľkosti školy

Pri porovnávaní výsledkov žiakov podľa veľkosti školy, ktorú navštevujú, neboli v žiadnom z testovaných predmetov zistené štatisticky významné rozdiely v úspešnosti žiakov.

Úspešnosť žiakov podľa veľkosti sídla

Pri porovnávaní výsledkov žiakov podľa veľkosti sídla, v ktorom sa škola nachádza, tiež neboli v predmetoch zistené štatisticky významné rozdiely medzi výsledkami žiakov.

Úspešnosť žiakov podľa formy štúdia

Pri porovnávaní výsledkov žiakov denného a externého štúdia v predmetoch SJL, AJ B1, NJ B1, NJ B2 neboli zaznamenané vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov dennej a externej formy štúdia. V ostatných predmetoch sa výsledky vzhľadom na nízku početnosť testovanej vzorky neinterpretujú.

Úspešnosť žiakov so zdravotným znevýhodnením

Tabuľka č. 15 v prílohe prezentuje priemernú úspešnosť žiakov so zdravotným znevýhodnením v jednotlivých predmetoch EČ MS 2014. Podrobnejšie údaje o významnosti zistených rozdielov budú obsahom správy o výsledkoch žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Splnenie podmienok pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ

Od MS 2013 platia sprísnené pravidlá pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ.

Tabuľka č. 17 v prílohe ponúka prehľad počtu žiakov, ktorí nespĺnili iba jedno kritérium pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ (počty žiakov, ktorí nespĺnili kritérium iba pre EČ alebo iba pre PFIČ), alebo nespĺnili obidve kritériá. Žiaci, ktorí nespĺnili obidve kritériá, musia úspešne absolvovať opravnú skúšku z EČ alebo PFIČ, aby úspešne vykonali MS. Z predmetov, z ktorých maturovalo viac ako 1 000 žiakov, bol najvyšší podiel žiakov, ktorí nespĺnili obidve kritériá, v nemeckom jazyku úroveň B1 – **6,89 %** žiakov.

Matematika je jediným predmetom, ktorý má iba EČ. Ak žiak dosiahne v EČ 25 % bodov alebo menej, aby úspešne vykonal MS, musí byť úspešný na opravnej skúške z tohto predmetu. V **tabuľke č. 17 v prílohe** vidíme, že 25 % bodov alebo menej dosiahlo až **533** žiakov, čo predstavuje **7,40 %** žiakov, ktorí si zvolili matematiku ako maturitný predmet. Je potrebné si však uvedomiť, že žiaci zo SOŠ si matematiku môžu zvoliť iba ako dobrovoľný predmet. Ak je žiak neúspešný z dobrovoľného predmetu (tzn. ak nedosiahol viac ako 33 %), pri celkovom hodnotení MS sa na výsledok z tohto predmetu neprihliada. Z uvedeného dôvodu opravný termín z matematiky musí úspešne zvládnuť iba maximálne **81** žiakov z gymnázií, ktorí si zvolili MAT ako voliteľný predmet, keďže žiaci gymnázií si matematiku môžu zvoliť ako voliteľný alebo dobrovoľný maturitný predmet (ostatných **9** neúspešných gymnazistov si MAT zvolilo ako dobrovoľný predmet).

V **tabuľke č. 18 v prílohe** porovnáваме podiely maturantov, ktorí nespĺnili jedno alebo obidve kritériá pre úspešné vykonanie MS v rokoch 2013 a 2014. Sprísnené kritériá pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, platia od MS 2013. Z údajov **tabuľky č. 18 v prílohe** vidíme, že vo väčšine testov MS 2014 je vyšší podiel neúspešných žiakov ako v MS 2013.

V roku 2013 podiel žiakov, ktorí by pre úspešné vykonanie MS museli úspešne vykonať opravnú skúšku z EČ a PFIČ (z matematiky iba EČ), predstavoval **2,58 %**. V roku 2014 to bolo **3,86 %**.

Výsledky opravného termínu EČ a PFIČ v septembri 2014

V **tabuľke č. 19 v prílohe** porovnáваме počet žiakov, ktorí nespĺnili obe podmienky pre úspešné vykonanie MS v predmetoch s EČ a PFIČ alebo len EČ (v predmete matematika získali 25 % bodov alebo menej). Aby takíto žiaci úspešne vykonali maturitnú skúšku, musia splniť aspoň jedno kritérium, t. j. získať viac ako 33 % z EČ alebo viac ako 25 % z PFIČ (z predmetu MAT získať viac ako 25 % bodov) za predpokladu, že z ÚFIČ boli hodnotení známku dobrú alebo lepšou. Do počtu neúspešných žiakov z MAT, ktorí získali 25 % bodov a menej, sme zahrnuli iba žiakov gymnázií. Žiaci SOŠ a konzervatórií si MAT môžu voliť iba ako dobrovoľný predmet, tzn. že pre úspešné vykonanie maturitnej skúšky nemusia MAT opakovať.

Z **tabuľky č. 19** vidíme, že **70,9 %** žiakov, ktorí nespĺnili obe podmienky pre úspešné vykonanie MS v predmetoch s EČ a PFIČ alebo len EČ, vykonal opravný termín EČ z týchto predmetov.

V **tabuľke č. 20** sledujeme, aký bol podiel žiakov, ktorí v opravnom termíne EČ nezískali viac ako 33 % (z matematiky viac ako 25 %). Vidíme, že až **80,2 %** žiakov, ktorí konali opravnú skúšku EČ, nespĺnilo tieto podmienky. Najnižší podiel neúspešných žiakov v opravnom termíne EČ bol v predmete MAT – **44,9 %**.

2.2 Analýza výsledkov EČ MS podľa predmetov

2.2.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra

Štruktúra testov zo všetkých VUJ a SJSL bola rovnaká. Maturitné testy obsahovali 64 položiek – 40 úloh s výberom odpovede spomedzi 4 možností, 24 úloh s krátkou odpoveďou.

a) Slovenský jazyk a literatúra

Test zo SJL riešilo **47 447** žiakov zo **709** škôl s vyučovacím jazykom slovenským a jednej školy s vyučovacím jazykom ukrajinským. Z toho bolo **16 217** žiakov z gymnázií a **31 230** žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste zo SJL bola **62,6 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **1 855** žiakov, čo je **3,9 %** maturantov z predmetu.

V SJL sa potvrdil rozdiel medzi výkonmi žiakov gymnázií a SOŠ a konzervatórií. Tento rozdiel bol **silne vecne významný (obrázok č. 15 v prílohe)**.

Žiaci cirkevných škôl dosiahli výsledok lepší ako žiaci súkromných škôl, rozdiel bol **stredne vecne významný (obrázok č. 16 v prílohe)**.

Výsledky žiakov z jednotlivých krajov sú na úrovni národného priemeru, rozdiely sú z hľadiska vecnej významnosti zanedbateľné (**obrázok č. 17 v prílohe**).

Priemerná úspešnosť žiakov, ktorí navštevujú 5-ročné gymnáziá, je lepšia oproti výsledkom žiakov 8-ročných gymnázií na úrovni **miernej vecnej významnosti (obrázok č. 18 v prílohe)**.

Rozdiel v celkovej priemernej úspešnosti dievčat a chlapcov je iba **veľmi mierny**, čo znamená, že test nediskriminoval žiakov podľa pohlavia (**obrázok č. 19 v prílohe**).

Priemernú úspešnosť žiakov SOŠ podľa odboru vzdelania reprezentuje **obrázok č. 21 v prílohe**. Žiaci študujúci v odbore VNKU dosiahli lepšie výsledky oproti žiakom študujúcim v odbore PLVN na úrovni **miernej vecnej významnosti**.

Žiaci študujúci v odboroch TVN I alebo PLVN dosiahli nižšiu úspešnosť oproti národnému priemeru na **silnej úrovni vecnej významnosti**. Priemerná úspešnosť žiakov študujúcich v odboroch TVN II, ZDR alebo SVNS I bola nižšia ako národný priemer na **strednej úrovni vecnej významnosti**.

Obrázok č. 22 v prílohe prináša pohľad na priemerné úspešnosti žiakov v teste zo SJL podľa stupňa dosiahnutého vzdelania, pričom je zrejmé, že gymnazisti dosiahli vyššiu priemernú úspešnosť na úrovni **silnej vecnej významnosti** oproti všetkým ostatným skupinám žiakov okrem žiakov s absolventským diplomom, avšak túto skupinu nebudeme porovnávať s ostatnými skupinami pre ich malý počet.

Na **strednej úrovni vecnej významnosti** bol významný rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov s nadstavbou a žiakov s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou bez výučného listu. Ostatné rozdiely boli buď zanedbateľné, alebo iba veľmi mierne významné.

Obrázok č. 23 v prílohe prináša pohľad na priemernú úspešnosť žiakov v jednotlivých oblastiach testu.

Analýzou testov zo SJL sme zistili, že v oblasti **čítania s porozumením (68,8 %)** žiaci dosiahli najvyššiu úspešnosť v úlohách, pri ktorých bolo treba pracovať s informáciami explicitne uvedenými v texte. Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného či menej súvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti zanedbateľné, žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov, pričom sa mierne ťažšie orientovali v publicisticky zameranom texte. Relatívne najťažšie bolo pre nich porozumenie odbornému textu. Oblasť čítania s porozumením nepredstavovala pre žiakov oboch druhov stredných škôl väčší problém.

V **jazykovej zložke (62,9 %)** žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v úlohách zo štylistiky (**81,7 %**) pri práci s administratívnym textom. Naopak, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v oblasti zvukovej roviny jazyka (**47,7 %**), kde im najväčšie ťažkosti robilo odhalenie prozodického javu – prestávky v reči, ako i počet slabík vo verši s neslabičnou predložkou v. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci aj v oblasti dejín jazyka a jazykovedy (**53,1 %**) – ťažkosti im spôsobil vedomostné úlohy zamerané na vývin jazykov a kodifikáciu slovenčiny.

Literárna zložka (49,5 %) bola pre žiakov najťažšou časťou testu. V oblasti literárnej histórie (**36,4 %**) mali žiaci ťažkosti s obsahom povinného diela (*Ako chutí moc*) a určením charakteristiky typického romantického hrdinu či zaradením autora do literárneho obdobia. V teórii literatúry (**57,8 %**) boli žiaci úspešnejší pri identifikácii vnútorného monológu postavy alebo anafory, menej úspešní boli pri úlohách vyžadujúcich si aplikáciu náročnejších literárnovedných termínov z oblasti umeleckých prostriedkov (*symbol*).

b) Maďarský jazyk a literatúra

Test z MJL riešilo **2 023** žiakov zo **63** škôl s vyučovacím jazykom maďarským, z toho bolo **822** žiakov z gymnázií a **1 201** žiakov zo SOŠ a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste z MJL bola **51,8 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **161** žiakov, čo je **7,96 %** zo všetkých maturantov predmetu.

V MJL sa potvrdil rozdiel v priemernej úspešnosti v prospech žiakov gymnázií v porovnaní so žiakmi SOŠ a konzervatórií (**obrázok č. 24 v prílohe**) na úrovni **silnej vecnej významnosti**.

Žiaci cirkevných škôl dosiahli výsledok lepší ako žiaci súkromných škôl, rozdiel bol **stredne vecne významný (obrázok č. 25 v prílohe)**.

Rozdiel medzi žiakmi Bratislavského a Banskobystrického kraja bol **stredne vecne významný**, rozdiel medzi žiakmi Bratislavského kraja a krajov Trnavského, Nitrianskeho a Banskobystrického bol na úrovni **miernej vecnej významnosti (obrázok č. 26 v prílohe)**.

Zaznamenali sme **silne vecne významný** rozdiel medzi vyššou úspešnosťou žiakov študujúcich v odboroch TVN I a SVNS I v porovnaní s menej úspešnými žiakmi študujúcimi v odbore SVNS II, **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnejšími žiakmi odboru TVN II a žiakmi TVN I a PLVN, podobne **mierne vecne významný rozdiel** medzi žiakmi TVN II a žiakmi SVNS II; žiakmi ZDR, SVNS I, VNKU a žiakmi PLVN; žiakmi ZDR a SVNS II (**obrázok č. 28 v prílohe**).

Obrázok č. 29 v prílohe prináša pohľad na úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Zaznamenali sme **silne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM bez VL-N a USOM bez VL, **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a USOM s VL, **mierne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM bez VL-N.

Zistený rozdiel medzi priemernou úspešnosťou dievčat a chlapcov nebol vecne významný (**obrázok č. 30 v prílohe**).

V úlohách na *čítanie s porozumením* dosiahli žiaci **vyššiu úspešnosť** ako v ostatných sledovaných oblastiach, **rovnako úspešní** boli v úlohách vyžadujúcich **porozumenie umeleckého textu**, ako aj v úlohách zameraných na prácu **s odborným textom**, úlohy zamerané na prácu s **nesúvislým textom** zvládli žiaci na dobrej úrovni.

V *jazykovej zložke vyššiu úspešnosť* dosiahli žiaci v úlohách zameraných na vedomosti z **lexikológie**, pravopisu a štylistiky, **nižšiu úspešnosť** dosiahli žiaci v úlohách zameraných na vedomosti z **morfológie**.

V literárnej oblasti zvládli žiaci úlohy z **literárnej teórie** a **literárnej histórie** na porovnateľnej úrovni, pričom **menej úspešní** boli v určení rýmu básne. Priemernú úspešnosť žiakov v oblastiach testu dokumentuje **obrázok č. 31 v prílohe**.

c) Ukrajinský jazyk a literatúra

Test z UJL riešilo **25** žiakov jedného gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským. Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť **79,5 %**. Všetci žiaci dosiahli úspešnosť **viac ako 33 %**.

Vzhľadom na štatisticky malú vzorku je vyvodzovanie akýchkoľvek ďalších záverov pre celoplošné meranie irelevantné.

d) Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Test zo SJSJ riešilo **2 025** žiakov zo **63** škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Z toho bolo **823** žiakov gymnázií a **1 202** žiakov SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **47,9 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **350** žiakov, čo je **17,3 %** zo všetkých maturantov maturujúcich zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.

V SJSJ sa potvrdili rozdiely vo výkonoch žiakov gymnázií a žiakov SOŠ a konzervatórií v prospech žiakov gymnázií na úrovni **strednej vecnej významnosti (obrázok č. 32 v prílohe)**.

Zaznamenali sme **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov súkromných a cirkevných škôl a **mierne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl (**obrázok č. 33 v prílohe**).

Rozdiel medzi žiakmi Bratislavského a Banskobystrického kraja bol **silne vecne významný**, rozdiel medzi žiakmi Košického a Banskobystrického kraja **stredne vecne významný**. **Mierne vecne významný** bol rozdiel medzi žiakmi Bratislavského a Trnavského kraja, Bratislavského a Nitrianskeho kraja a medzi žiakmi Košického a Nitrianskeho kraja (**obrázok č. 34 v prílohe**).

Pokiaľ ide o úspešnosť žiakov SOŠ podľa odboru vzdelania (**obrázok č. 36 v prílohe**), zaznamenali sme **stredne vecne významný rozdiel** medzi vyššou úspešnosťou žiakov SVNS I a nižšou úspešnosťou žiakov SVNS II a podobne medzi vyššou úspešnosťou žiakov TVN I v porovnaní so žiakmi SVNS II. **Mierne vecne významný rozdiel** sme zaznamenali medzi úspešnými žiakmi ZDR a menej úspešnými žiakmi TVN I; vyššou úspešnosťou žiakov TVN II v porovnaní so žiakmi SVNS II; žiakov ZDR a žiakov TVN II; žiakov ZDR a žiakov VNKU; žiakov ZDR a žiakov SVNS I.

Obrázok č. 37 v prílohe prináša pohľad na úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Zaznamenali sme **stredne vecne významný** rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov ostatných skupín.

Nepotvrdil sa vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 38 v prílohe**).

V úlohách na *čítanie s porozumením* dosiahli žiaci **najnižšiu úspešnosť** v porovnaní s ostatnými sledovanými oblasťami, úlohy vyžadujúce **porozumenie umeleckému textu**,

úlohy zamerané na prácu s **odborným textom**, ako aj na prácu s **nesúvislým textom** zvládli žiaci na porovnateľnej úrovni.

V jazykovej oblasti **vyššiu úspešnosť** dosiahli žiaci v úlohách zameraných na vedomosti zo **syntaxe, lexikológie a morfológie**, **nižšiu úspešnosť** dosiahli žiaci v úlohách zameraných na vedomosti zo **štylistiky**.

V úlohách z literatúry dosiahli žiaci **najvyššiu úspešnosť** v porovnaní s ostatnými sledovanými oblasťami, **úlohy z literárnej teórie a literárnej histórie** zvládli žiaci na porovnateľnej úrovni, pričom boli **menej úspešní** v určení názvu básnickej skupiny. Prehľad úspešnosti žiakov v oblastiach testu prináša **obrázok č. 39 v prílohe**.

2.2.2 Matematika

Test z MAT obsahoval **20** úloh s krátkou odpoveďou a **10** úloh s výberom odpovede, ktoré zahŕňali všetky tematické oblasti a úrovne kognitívnej náročnosti myšlienkových operácií potrebných na vyriešenie úloh.

Test z MAT riešilo **7 205** žiakov zo **401** škôl, čo je **14,4 %** všetkých maturantov. Z toho bolo **5 050** žiakov GYM a **2 155** žiakov SOŠ. Priemerná úspešnosť žiakov v teste z MAT bola **54,4 %**. Úspešnosť **menšiu alebo rovnú 25 %** dosiahlo **533** žiakov, čo je **7,4 %** maturantov z matematiky (**90** žiakov GYM, z ktorých si **9** žiakov zvolilo MAT ako dobrovoľný predmet), **443** žiakov SOŠ – môžu si zvoliť MAT iba ako dobrovoľný predmet). Úspešnosť **viac ako 25 % a zároveň menej ako 33 %** dosiahlo **466** žiakov, čo je **6,5 %** maturantov z matematiky.

V EČ MS z MAT sa potvrdil rozdiel vo výkonoch žiakov GYM a žiakov SOŠ (**obrázok č. 40 v prílohe**) na úrovni **silnej vecnej významnosti**.

Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov štátnych, cirkevných a súkromných škôl (**obrázok č. 41 v prílohe**).

Rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov rôznych krajov neboli vecne významné, až na rozdiel medzi žiakmi Prešovského a Banskobystrického kraja, ktorý bol na úrovni **miernej vecnej významnosti (obrázok č. 42 v prílohe)**.

Priemerné úspešnosti žiakov, ktorí navštevujú 4-, 5- a 8-ročné gymnáziá, sú porovnateľné (**obrázok č. 43 v prílohe**).

Čo sa týka priemernej úspešnosti stredoškólkov zo SOŠ (**obrázok č. 45 v prílohe**), zaznamenali sme **stredne vecne významný** rozdiel medzi vyššou priemernou úspešnosťou žiakov SVNS II a nižšou priemernou úspešnosťou žiakov TVN II a TVN I a tiež medzi žiakmi SVNS II a žiakmi SVNS I. Skupiny PLVN, ZDR a VNKU neporovnávame pre malý počet žiakov.

Obrázok č. 46 v prílohe prináša pohľad na úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Zaznamenali sme **stredne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM s VL a priemernou úspešnosťou žiakov GYM-UVOM a žiakov USOM bez VL.

Nepotvrdil sa vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 47 v prílohe**).

Vo všetkých hodnotených častiach žiaci GYM dosiahli **vecne významne vyššiu** priemernú úspešnosť ako žiaci SOŠ (**obrázok č. 49 v prílohe**).

Najvyššiu úspešnosť dosiahli úlohy vyžadujúce jednoduchý výpočet matematickým aparátom osvojeným na úrovni nižšieho stredného vzdelávania ISCED 2 (úlohy č. 1, 2 a 24, test 2106).

Úloha s najnižšou úspešnosťou bola z oblasti logiky a teórie čísel a vyžadovala preskúmanie viacerých možností (úloha č. 29, test 2106).

Úspešnosť mnohých úloh (napríklad č. 16, 20 a 25, test 2106) bola ovplyvnená **nepozorným čítaním zadania** a nedodržaním pokynov o **zápise výsledku úlohy**, najmä v skupine v teste celkove úspešnejších žiakov. Žiaci úlohy zrejme počítali správne, ale vybrali odpoveď alebo zapísali výsledok, ktoré nezodpovedali formulácii zadania.

2.2.3 Cudzie jazyky

V zmysle novely vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách platnej od 1. 9. 2011 všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného CJ na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si môžu zvoliť úroveň B1 alebo B2. Z uvedeného dôvodu výsledky žiakov gymnázií nie je možné porovnávať s výsledkami žiakov SOŠ a konzervatórií.

Testy EČ MS úrovne B1 a B2 z CJ sa odlišovali stupňom obsahovej náročnosti, počtom a náročnosťou testových položiek a stanovenou časovou dotáciou na ich vypracovanie.

Testy EČ MS oboch úrovní pozostávali z troch častí:

- *Počúvanie s porozumením* (obidve úrovne: 3 úlohy/20 položiek),
- *Gramatika a lexika* (úroveň B1: 2 úlohy/20 položiek, úroveň B2: 3 úlohy/40 položiek),
- *Čítanie s porozumením* (obidve úrovne: 3 úlohy/20 položiek).

a) Anglický jazyk

Test z AJ v úrovni B1 aj B2 riešilo **37 239** žiakov, čo predstavovalo **79,5 %** všetkých maturantov, ktorí maturovali z CJ (**obrázok č. 50 v prílohe**).

Anglický jazyk úroveň B1

Test z AJ úroveň B1 riešilo **23 034** žiakov zo **496** škôl, čo predstavovalo **74,6 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B1 (**obrázok č. 51 v prílohe**). Z toho bolo **18** žiakov gymnázií (dobrovoľná maturitná skúška) a **23 016** žiakov SOŠ a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **51,3 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **3 919** žiakov, čo je **17,0 %** maturantov z anglického jazyka na tejto úrovni.

Najlepší výsledok dosiahli žiaci súkromných škôl, avšak rozdiely medzi školami rôznych zriaďovateľov neboli vecne významné (**obrázok č. 54 v prílohe**).

V porovnaní s národným priemerom rozdiely v priemernej úspešnosti medzi žiakmi rôznych krajov neboli vecne významné (**obrázok č. 55 v prílohe**).

V priemernej úspešnosti žiakov SOŠ podľa odboru vzdelania sme zaznamenali **mierne vecne významný** rozdiel medzi vyššou priemernou úspešnosťou žiakov VNKU a nižšou priemernou úspešnosťou žiakov PLVN (**obrázok č. 57 v prílohe**). Hoci najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci študujúci v odbore VBVN, tento výkon neporovnávame pre malý počet žiakov.

Obrázok č. 58 v prílohe prináša pohľad na úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Zaznamenali sme **mierne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov VOV (MS konzervatóriá) a žiakov USOM bez VL-N a priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM bez VL-N.

Neboli zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 59 v prílohe**).

V teste z AJ úroveň B1 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**53,1 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**52,8 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**48,1 %**). Úspešnosť žiakov dokumentuje **obrázok č. 68 v prílohe**.

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých častí testu z AJ úroveň B1 vyplývajú nasledovné zistenia:

Globálne sa nedá konštatovať, žeby žiakom v časti *Počúvanie s porozumením* spôsoboval problémy len jeden konkrétny typ úloh. Žiaci prevažne zlyhávali v riešení úloh, ktoré si vyžadovali zachytenie špecifických informácií obsahujúcich náročnejšiu slovnú zásobu či obťažnejšie synonymické výrazy. Žiakom tiež spôsobovalo problém riešiť úlohy, v ktorých museli na základe vypočítaného identifikovať informáciu, ktorá v nahrávke neodznela. V protiklade oveľa vyššia úspešnosť riešenia bola dosiahnutá v tých položkách, kde stačilo zachytiť podstatné informácie obsahujúce jednoduchú slovnú zásobu, základné synonymické vyjadrenia a najmä informácie, ktoré boli explicitne uvedené v nahrávke v takom istom či veľmi podobnom tvare slova, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy. Žiaci teda preukázali dobré schopnosti predovšetkým pri abstrahovaní hlavných, podstatných, explicitne uvedených myšlienok z nahrávky.

V časti *Gramatika a lexika* boli najobťažnejšími položky vyžadujúce si produkciu krátkej odpovede – dopĺňanie slov do kontextu a gramaticky či lexikálne náročnejšie položky s výberom odpovede. Problematickým sa ukázalo byť používanie vzťažných zámen, predprítomného času, viacslovných slovies, druhej podmienkovej vety, ale aj výber správnej lexikálnej jednotky so zreteľom na kontext. Na druhej strane najúspešnejšie riešenými boli úlohy s výberom odpovede, ktoré obsahovali jednoduchšiu gramatiku a frekventovane používané lexikálne výrazy. Medzi najúspešnejšie riešenými položkami sa objavili aj také, ktoré si vyžadovali aplikáciu receptívneho ovládania gramatických pravidiel (v rámci nich napr. trpný rod).

V rámci *Čítania s porozumením* boli najproblematickejšie riešené úlohy, v ktorých mali žiaci určovať pravdivosť alebo nepravdivosť tvrdení s náležitým odvolaním sa na konkrétnu pasáž textu – vyhľadávanie špecifických informácií v texte, ktoré obsahovali náročnejšiu slovnú zásobu. Žiaci riešili s nižšou úspešnosťou aj niektoré úlohy s krátkou odpoveďou vyžadujúce si doplnenie slov do zhrnutia textu, pričom najťažšími pre žiakov boli také zadania, v ktorých mali na základe viacerých informácií vyvodiť podstatnú informáciu. Tiež porozumieť logickej štruktúre náročnejšie stavaného textu bolo pre mnohých žiakov problematické. Žiaci zvládli efektívne riešiť úlohy na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov predovšetkým len za predpokladu, že obsahovali jednoduchšie alebo synonymické výrazy. Vysoká úspešnosť bola dosiahnutá pri riešení položiek zameraných na orientáciu v hlavnej štruktúre textu s využitím aplikácie receptívneho ovládania základných gramatických a lexikálnych poznatkov v kontexte. Žiaci zvládli aj produkciu krátkych odpovedí do zhrnutia textu za predpokladu, že stačilo informáciu lokalizovať, abstrahovať a správne použiť v podobne formulovanej vete.

Anglický jazyk úroveň B2

Test z AJ úroveň B2 riešilo **14 205** žiakov z **390** škôl, čo predstavovalo **88,9 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2 (**obrázok č. 52 v prílohe**). Z toho bolo **13 606** žiakov gymnázií a **599** žiakov SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **61,5 %**. Úspešnosť **menšiu alebo rovnú 33 %** dosiahlo **973** žiakov, čo je **6,9 %** maturantov z anglického jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely výsledkov žiakov škôl podľa zriaďovateľa oproti národnému priemeru **neboli** vecne významné (**obrázok č. 61 v prílohe**).

Rozdiely priemerných úspešností medzi žiakmi z rôznych krajov v teste úrovne B2 **neboli** vecne významné (**obrázok č. 62 v prílohe**).

Rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov 5-ročných a 4-ročných gymnázií a rozdiely medzi žiakmi 5-ročných a 8-ročných gymnázií boli vecne významné na úrovni **miernej vecnej významnosti** (**obrázok č. 63 v prílohe**).

Na **obrázku č. 65 v prílohe** vidíme priemerné úspešnosti žiakov podľa odboru vzdelania, pričom vzhľadom na malé počty žiakov SOŠ a konzervatórií maturujúcich na úrovni B2 nie je možné porovnávať ich navzájom, resp. porovnávať ich s výsledkami žiakov študujúcich v odbore SVNS II, ktorí zahŕňajú aj gymnazistov. Z grafu je však zrejmé, že žiaci SOŠ, ktorí si vybrali maturitu na náročnejšej úrovni B2 v nej dosiahli dobré výsledky. Podobne je to aj s priemernou úspešnosťou podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (**obrázok č. 66 v prílohe**).

V teste neboli zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 67 v prílohe**).

Ako vidno aj na **obrázku č. 68 v prílohe**, v teste z AJ úroveň B2 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**68,9 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**64,2 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**51,5 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z AJ úroveň B2 vyplývajú nasledovné zistenia:

Globálne sa dá konštatovať, že časť *Počúvanie s porozumením* bola riešená s vysokou priemernou úspešnosťou. Žiaci mierne zlyhávali v úlohách zameraných na identifikovanie informácie, ktorá sa v nahrávke nenachádzala. Menšie problémy spôsobovalo tiež riešenie položiek, ktoré si vyžadovali zachytenie špecifických informácií obsahujúcich náročnejšiu slovnú zásobu alebo zložitejšie gramatické štruktúry, kľúčové pre pochopenie informácie. Žiaci na druhej strane veľmi úspešne riešili položky zamerané na zachytenie hlavnej informácie, ako aj tie, ktoré si vyžadovali zapojenie len nižších myšlienkových operácií. K ich úspešnému riešeniu sa žiak dopracoval vďaka tomu, že informácie boli explicitne uvedené v nahrávke vo veľmi podobnom tvare, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy.

V časti *Gramatika a lexika* dosiahli žiaci nižšiu úspešnosť riešenia v úlohách obsahujúcich menej frekventované výrazy – ustálené slovné spojenia. Problém žiakom spôsobovali aj niektoré spôsoby tvorenia slov, najmä tvorenie slov pomocou predpôn alebo zmenou v kmeni slova či uplatnenie receptívneho ovládania gramatických pravidiel na základe kontextu (v rámci nich dopadli menej úspešne najmä náročnejšie časy). Lepšie riešené položky v tejto časti boli zamerané na jednoduchšie gramatické (stupňovanie, predprítomný čas) alebo lexikálne (*new-born, alive*) jednotky. V rámci tvorenia slov žiaci lepšie pracovali so slovami, ktoré vytvárali pomocou prípon (*universal, beautiful*).

V časti *Čítanie s porozumením* mali žiaci problémy v úlohách zameraných na priradovanie viet do kontextu a identifikovanie špecifických informácií, ktoré neboli explicitne uvedené – hľadanie logických súvislostí v rámci textu s aplikáciou receptívneho ovládania lexikálnych a gramatických vedomostí. Problematickejšími boli pre žiakov aj niektoré úlohy s krátkou odpoveďou vyžadujúce si doplnenie slov do zhrnutia textu. Na druhej strane sa ukázalo, že žiaci zvládli efektívne riešiť úlohy na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov a priradovanie viet do kontextu, ktoré obsahovali jednoduchšiu lexiku či synonymické výrazy. Žiaci úspešne zvládali aj produkciu krátkych odpovedí za predpokladu, že stačilo informáciu správne pochopiť, lokalizovať a použiť v tej istej podobe v zhrnutí textu.

b) Nemecký jazyk

Test z NJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **8 349** žiakov, čo predstavuje **17,8 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ (**obrázok č. 50 v prílohe**).

Nemecký jazyk úroveň B1

Test z NJ úroveň B1 riešilo **6 870** žiakov zo **434** škôl, čo predstavovalo **22,26 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni (**obrázok č. 51 v prílohe**). Z toho bolo **6 821** žiakov SOŠ a **49** žiakov konzervatórií. Testovaní žiaci dosiahli priemernú úspešnosť **36,2 %**. Hranicu úspešnosti **viac ako 33 %** nedosiahlo **3 078** žiakov, čo je **44,8 %** maturantov z nemeckého jazyka na tejto úrovni.

Výsledky žiakov škôl podľa zriaďovateľa sú porovnateľné (**obrázok č. 69 v prílohe**).

Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci NR kraja. Ich výsledky sú lepšie ako výsledky žiakov TN a ZA kraja na úrovni miernej vecnej významnosti. Výsledky žiakov TN kraja sú horšie ako výsledky žiakov PO a KE kraja na úrovni miernej vecnej významnosti. (**obrázok č. 70 v prílohe**).

Podľa odboru vzdelania dosiahli žiaci v teste z NJ úroveň B1 porovnateľné výsledky. (**obrázok č. 72 v prílohe**).

Obrázok č. 73 v prílohe prináša pohľad na priemernú úspešnosť žiakov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Zaznamenali sme **mierne vecne významný** rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a žiakov USOM s VL a priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL a priemernou úspešnosťou žiakov USOM bez VL-N.

V teste neboli zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 74 v prílohe**).

Nemecký jazyk úroveň B2

Test z NJ úroveň B2 riešilo **1 479** žiakov z **204** škôl, čo predstavovalo **9,3 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni (**obrázok č. 52 v prílohe**). Z toho bolo **1 395** žiakov gymnázií a **84** žiakov z ostatných SŠ, ktorí si zvolili úroveň B2 a predstavovali tak **1,2 %** z celkového počtu maturantov zo SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **54,3 %**. Hranicu **viac ako 33 %** nedosiahlo **184** žiakov, čo je **12,4 %** maturantov z nemeckého jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely vo výsledkoch žiakov v teste z NJ úroveň B2 podľa zriaďovateľa neboli vecne významné. (**obrázky č. 76 v prílohe**).

Výsledky žiakov BA kraja boli lepšie ako výsledky žiakov BB kraja na strednej úrovni vecnej významnosti a oproti výsledkom žiakov ZA a KE kraja na miernej úrovni vecnej významnosti. Výsledky žiakov BB kraja boli horšie ako výsledky žiakov TT, TN, NR a PO kraja na úrovni miernej vecnej významnosti. (**obrázok č. 77 v prílohe**).

Rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov boli **stredne vecne významné** medzi žiakmi s dĺžkou štúdia 5 a 4 rokov a medzi žiakmi s dĺžkou štúdia 5 a 8 rokov, **mierne vecne významné** medzi žiakmi s dĺžkou štúdia 8 a 4 rokov (**obr. č. 78 v prílohe**).

Podobne ako pri AJ úrovne B2 možno aj pri teste z NJ úrovne B2 konštatovať pri pohľade na **obrázok č. 80 v prílohe**, že maturanti zo SOŠ a konzervatórií, ktorí si vybrali náročnejšiu úroveň maturitnej skúšky z NJ, ju zvládli s dobrými výsledkami. Vzhľadom na ich počty ich medzi sebou ani so žiakmi študujúcimi v odbore SVNS II neporovnávame, pričom podobný záver platí aj pri priemernej úspešnosti stupňa dosiahnutého vzdelania, ktorú dokumentuje **obrázok č. 81 v prílohe**.

Nebol zaznamenaný vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázky č. 82 v prílohe**).

Na **obrázku č. 83 v prílohe** možno vidieť, že v teste z NJ bola v obidvoch úrovniach dosiahnutá najvyššia priemerná úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (B1 – **50,2 %** a B2 – **60,6 %**) a najnižšia v časti *Počúvanie s porozumením* (B1 – **26,3 %** a B2 – **49,3 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých častí testov z NJ úrovní B1 a B2 vyplýva nasledovné:

V časti *Počúvanie s porozumením* mali žiaci najväčšie problémy s úlohami, ktoré si vyžadovali istú mieru **divergentného myslenia a zapojenie vyšších myšlienkových operácií**, ale tiež ovládanie adekvátnej lexiky pre danú úroveň jazyka, viac primerané boli pre nich úlohy, ktoré vyžadovali len zachytenie explicitne uvedených informácií a obsahovali jednoduchšiu lexiku.

V časti *Gramatika a lexika* mali žiaci najväčšie problémy s úlohami zameranými na preverovanie **lexikálnych a gramatických vedomostí**, ktoré boli zasadené do zložitejších syntaktických štruktúr, úspešnejší boli pri riešení úloh s nenáročnou lexikou.

V časti *Čítanie s porozumením* boli žiaci menej úspešní v úlohách zameraných na hľadanie špecifických informácií v texte, problémy mali s úlohami, ktoré si vyžadovali **náročnejšie myšlienkové operácie a produkciu lexikálnych jednotiek** v zhrnutí textu, úspešnejší boli v položkách s jednoduchou lexikou, najmä v úlohe zameranej na lokalizovanie detailných informácií v texte.

c) Ruský jazyk

Test z RJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **1 142** žiakov, čo predstavuje **2,4 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ (**obrázok č. 50 v prílohe**).

Ruský jazyk úroveň B1

Test z RJ úroveň B1 riešilo **947** žiakov zo **108** stredných odborných škôl a konzervatórií, čo predstavovalo **3,1 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni (**obrázok č. 51 v prílohe**). Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **49,8 %**. Úspešnosť **nižšiu alebo rovnú 33 %** dosiahlo **140** žiakov, čo je **14,8 %** maturantov z ruského jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely medzi výsledkami žiakov škôl podľa zriaďovateľa v teste z RJ úroveň B1 **neboli vecne významné**.

Pokiaľ ide o úspešnosť žiakov SOŠ podľa odboru vzdelania, Najúspešnejší boli žiaci odboru PLVN, ktorí dosiahli vyššiu úspešnosť v porovnaní s odborom ZDR a SVNS II na úrovni **miernej vecnej významnosti**, a žiaci odboru TNV I boli **mierne vecne významne úspešnejší** ako žiaci odborov SNVS II a ZDR.

Môžeme konštatovať, že v teste dosiahli žiaci najvyššiu priemernú úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením* (**54,9 %**), následne v časti *Čítanie s porozumením* (**47,8 %**) a najnižšiu úspešnosť dosiahli v časti *Gramatika a lexika* (**46,6 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z RJ úroveň B1 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* žiaci vo väčšine prípadov bez ťažkostí porozumeli **autentickému textu, čiastočne didakticky spracovanému**, ktorý bol interpretovaný zreteľne, štandardným jazykom a v prirodzenom tempe. Až na niektoré výnimky dosahovali žiaci dobrú až vysokú úspešnosť pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou výberu odpovede (výber z troch alebo štyroch možností), ako aj pri riešení náročnejších úloh doplňovacieho typu.

V časti *Gramatika a lexika* žiaci boli úspešnejší pri riešení **úloh s alternatívnou možnosťou odpovede** (výber zo štyroch možností) ako pri **doplňovacích úlohách**, ktoré patria k náročnejším typom úloh.

V časti *Čítanie s porozumením* vo všetkých troch častiach – priradovací typ úloh, vyhľadávanie špecifických informácií, ako aj riešenie položiek z kategórie úloh doplňovacích, dosiahli žiaci **dobrá úspešnosť**.

Ruský jazyk úroveň B2

Test z RJ úroveň B2 riešilo **195** žiakov z **29** gymnázií, čo predstavovalo **1,2 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni (**obrázok č. 52 v prílohe**). Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **47,0 %**. Úspešnosť **menšiu alebo rovnú 33 %** dosiahlo **53** žiakov, čo je **27,2 %** maturantov z ruského jazyka na tejto úrovni.

V teste z RJ úroveň B2 boli žiaci najúspešnejší v časti *Počúvanie s porozumením* (**56,3 %**), menej úspešní boli v časti *Gramatika a lexika* (**46,7 %**) a najmenej úspešní v časti *Čítanie s porozumením* (**38,1 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z RJ úroveň B2 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* žiaci vo väčšine prípadov bez ťažkostí porozumeli autentickému textu, čiastočne didakticky spracovávanému, ktorý bol interpretovaný zreteľne, štandardným jazykom a v prirodzenom tempe. Až na niektoré výnimky dosahovali žiaci dobrú až **vysokú úspešnosť pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou výberu odpovede** (výber z troch alebo štyroch možností), ako aj pri riešení náročnejších úloh doplňovacieho typu.

V časti *Gramatika a lexika* boli žiaci úspešnejší pri riešení úloh s **alternatívnou možnosťou odpovede** (výber zo štyroch možností), najväčšie problémy spôsobovali žiakom úlohy produktívneho typu – doplňovacie, ako aj úlohy **s výberom možností**.

V *Čítaní s porozumením* žiaci dosiahli vo všetkých troch častiach (priradovací typ úloh, vyhľadávanie špecifických informácií, ako aj riešenie položiek z kategórie úloh doplňovacích) **veľmi nízku úspešnosť**.

d) Francúzsky jazyk

Test z FJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **75** žiakov, čo predstavuje **0,16 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Francúzsky jazyk úroveň B1

Test z FJ úroveň B1 riešilo **7** žiakov z **5** škôl, čo predstavovalo **0,02 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste z FJ úroveň B1 bola **28,6 %**. Úspešnosť **menšiu alebo rovnú 33 %** dosiahli **piati** žiaci, čo je **71,4 %** maturantov z francúzskeho jazyka na tejto úrovni.

V teste z FJ úroveň B1 boli žiaci najúspešnejší v časti *Počúvanie s porozumením* (**44,3 %**). Nasledovala časť *Čítanie s porozumením* (**22,1 %**). Najmenej úspešnou časťou bola *Gramatika a lexika* (**19,3 %**).

Francúzsky jazyk úroveň B2

Test z FJ úroveň B2 riešilo **68** žiakov z **19** gymnázií, čo predstavovalo **0,42 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **58,3 %**. Úspešnosť **menšiu alebo rovnú 33 %** dosiahli **4** žiaci, čo je **5,9 %** maturantov z francúzskeho jazyka na tejto úrovni.

V teste z FJ úroveň B2 žiaci najúspešnejšie zvládli časť *Čítanie s porozumením* (**72,4 %**), o niečo menej úspešní boli v časti *Počúvanie s porozumením* (**53,2 %**). Podobne ako v teste FJ B1 aj v teste FJ B2 bola pre žiakov najobťažnejšia časť *Gramatika a lexika* (**49,3 %**).

Vzhľadom na nízky počet testovaných žiakov nie je možné ich výsledky porovnávať či detailnejšie vyhodnocovať podľa jednotlivých kritérií.

e) Španielsky jazyk

Test zo ŠJ úroveň B1 riešili **4** žiačky z jednej školy (súkromná SOŠ v Trenčianskom kraji), čo predstavovalo **0,01 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B1. Celková priemerná úspešnosť žiakov v teste na tejto úrovni bola **31,7 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **3** žiačky, čo predstavuje **75,0 %** maturantov zo španielskeho jazyka na tejto úrovni.

Test zo ŠJ úroveň B2 riešilo **28** žiakov z **10** gymnázií, z toho najviac (17 žiakov) v Bratislavskom kraji. Prevažovali maturanti zo štátnych škôl, iba 1 žiak bol zo súkromnej školy a 1 žiak z cirkevnej školy. Z 28 maturujúcich žiakov (čo predstavovalo **0,18 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2) bolo 9 chlapcov a 19 dievčat. Celková priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **61,5 %**. Úspešnosť **nižšiu ako 33 %** dosiahli **2** žiaci, čo predstavuje **7,1 %** maturantov zo španielskeho jazyka na tejto úrovni.

Test zo ŠJ úroveň B1 písali iba dievčatá. V teste zo ŠJ úroveň B2 boli celkovo úspešnejšie dievčatá ako chlapci, len v položke č. 33 boli úspešnejší chlapci na úrovni miernej vecnej signifikancie. Vzhľadom na nízky počet žiakov maturujúcich zo španielskeho jazyka však z týchto výsledkov nie je možné vyvodzovať vecne významné zistenia.

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu zo ŠJ úroveň B1 vyplývajú nasledovné zistenia:

V testovanej oblasti *Počúvanie s porozumením* (úspešnosť **33,8 %**) žiaci najlepšie riešili úlohy s výberom odpovede zo 4 možností. Najhoršie riešili úlohy v zhrnutí textu a mali značné problémy s produkciou krátkej odpovede.

V testovanej oblasti *Gramatika a lexika* (úspešnosť **23,8 %**) žiaci lepšie riešili úlohy s výberom odpovede zo 4 možností a s výberom jednoduchších lexikálnych jednotiek z banky slov. Horšie riešili úlohy s výberom krátkej odpovede do kontextu z banky slov.

V testovanej oblasti *Čítanie s porozumením* (úspešnosť **37,5 %**) žiaci najlepšie zvládli prácu s krátkymi textami, ku ktorým mali priradiť vhodné nadpisy. Nezvládali produkciu krátkych odpovedí v zhrnutí textu a objavili sa aj problémy s priradením odpovede typu správne/nesprávne k vhodnému odseku textu.

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu zo ŠJ úroveň B2 vyplývajú nasledovné zistenia:

V testovanej oblasti *Počúvanie s porozumením* (úspešnosť **62,5 %**) žiaci najlepšie riešili úlohy s výberom odpovede zo 4 možností, a tiež úlohy typu správne/nesprávne s lokalizáciou daného tvrdenia v texte. Najhoršie riešili lexikálne úlohy v zhrnutí textu, kde sa vyžadovala produkcia krátkej odpovede.

V testovanej oblasti *Gramatika a lexika* (úspešnosť **62,8 %**) možno všeobecne skonštatovať, že žiaci nemali s riešením úloh výrazné problémy. Nedostatky sa prejavili najviac v gramatických úlohách na výber správnych odpovedí zo 4 možností. Najlepšie žiaci riešili úlohu lexikálneho charakteru zameranú na výber krátkej odpovede z banky slov.

V testovanej oblasti *Čítanie s porozumením* (úspešnosť **59,1 %**) mali žiaci najväčšie problémy s riešením úlohy zhrnutie, kde mali na základe porozumenia textu produkovať vhodnú lexikálnu jednotku. Najlepšie riešili úlohy zamerané na vyhľadanie detailnej alebo špecifickej informácie v krátkych textoch.

f) Taliansky jazyk

Test z TJ úroveň B1 neriešil ani jeden žiak. Test úrovne B2 riešilo **5** žiakov, čo predstavuje **0,01 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ a **0,03 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **59,5 %**. Všetci žiaci riešiaci test úrovne B2 dosiahli úspešnosť **nad 33 %**.

Vzhľadom na štatisticky malú vzorku je vyvodzovanie akýchkoľvek ďalších záverov pre celoplošné meranie irelevantné.

2.3 Analýza výsledkov PFIČ MS podľa predmetov

Cieľom PFIČ MS z VUJ, SJSL a CJ je preveriť schopnosť žiakov písať samostatne, žánrovo, štýlisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov v danom predmete.

Vo VUJ sa testuje okrem adekvátnosti obsahovej a kompozičnej stránky aj použitie správnych jazykových štruktúr, vonkajšia forma písomného prejavu a celkový dojem.

V CJ sa testuje obsahová a kompozičná stránka, formálne členenie písomného prejavu, pravopis a s tým súvisiace používanie primeraných jazykových štruktúr, ako aj rozsah slovnej zásoby.

Výsledky žiakov z PFIČ MS získal NÚCEM od škôl prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS vytvoreného CVTI SR – ŠVS Banská Bystrica. NÚCEM získal spätnú informáciu o výsledkoch PFIČ MS zo všetkých stredných škôl.

2.3.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra

PFIČ MS z VUJ mohli žiaci písať 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, prípadne žáner, v ktorej/ktorom mohli najlepšie zúročiť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Hodnotenie PFIČ MS z VUJ riadili vedúci predmetovej komisie vyučovacieho jazyka v jednotlivých školách. Hodnotiteľmi PFIČ MS boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný jazyk, a riadili sa pokynmi uvedenými v dokumentoch: *Pokyny na hodnotenie PFIČ MS – slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, Kritériá na hodnotenie PFIČ MS – slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra* a pokynmi vedúceho PMK, pričom rešpektovali **obsah cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušného vyučovacieho jazyka**. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia. Kritériá na hodnotenie PFIČ MS sú rovnaké pre všetky vyučovacie jazyky. Výnimkou je hodnotenie pravopisu pre slovenský jazyk a slovenskú literatúru.

Pri hodnotení PFIČ MS z VUJ sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili **vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem**. Maximálny počet bodov

za vonkajšiu formu a celkový dojem bol po 4 body. Vnútrotná forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl. Za každú časť mohol žiak získať maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov u intaktného žiaka bol za vnútrotnú formu 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 %).

Celková úspešnosť PFIČ zo SJL bola **65,8 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej významnosti. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ zo SJL bola **76,0 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **60,5 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **0,88 %**.

Žiaci maturujúci zo SJL si mohli vybrať medzi úvahou, rozprávaním, prejavom a diskusným príspevkom. Aj z **tabuľky č. 21 v prílohe** je zrejmé, že najčastejšie si volili rozprávanie, ktoré si zvolilo **55,6 %** žiakov, za ním nasledovala úvaha, ktorú si zvolilo **36,3 %** žiakov, diskusný príspevok si zvolilo **5,9 %** žiakov. Najmenej (**2,2 %**) žiakov písalo prejav. Priemerná úspešnosť žiakov v jednotlivých témach bola veľmi vyrovnaná. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci píšuci diskusný príspevok (**68,4 %**), naopak najnižšiu žiaci píšuci úvahu (**65,2 %**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci vo vonkajšej forme (**76,2 %**), v obsahu (**75,6 %**) v kompozícii (**74,3 %**) a v celkovom dojme (**72,4 %**). V štýle (**66,8 %**) a jazykovej stránke textu (**65,7 %**) dosiahli priemerné úspešnosti. Opätovne musíme konštatovať, že najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci v pravopise (**29,7 %**). Pravopis je najslabším článkom písomného prejavu žiakov. Ovládajú ho na nízkej úrovni. Rezervy v ovládaní pravopisu majú skoro všetci maturanti.

Celková úspešnosť PFIČ z MJL bola **66,0 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to v prípade úvahy a charakteristiky na úrovni strednej vecnej významnosti, v prípade umeleckého opisu na úrovni miernej vecnej významnosti, u výkladu sa prejavili veľmi silne vecne významné rozdiely. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ z MJL bola **77,2 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **55,4 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **1,2 %**.

Žiaci maturujúci z MJL si mohli vybrať medzi úvahou, výkladom, umeleckým opisom a charakteristikou. Najčastejšie si volili úvahu (**48,8 %** žiakov), za ňou nasledovali charakteristika (**25,1 %** žiakov) a umelecký opis (**24,3 %**), **1,7 %** žiakov so zvolilo výklad (**tabuľka č. 22 v prílohe**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci vo vonkajšej forme (**79,1 %**), v obsahu textu (**72,6 %**), kompozícii (**71,7 %**) a celkovom dojme (**69,4 %**). Priemerné úspešnosti dosiahli v štýle (**65,8 %**) a jazykovej stránke textu (**63,7 %**). Najnižšiu úspešnosť dosiahli v pravopise (**39,5 %**).

Celková úspešnosť PFIČ zo SJSL bola **54,7 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej významnosti okrem rozprávania, kde sa prejavili mierne vecne významné rozdiely. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ zo SJSL bola **65,0 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **47,7 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **3,7 %**.

Žiaci maturujúci zo SJSL si mohli vybrať medzi úvahou, umeleckým opisom, diskusným príspevkom a rozprávaním. Najčastejšie si vyberali umelecký opis, ktorý si zvolilo **39,2 %** žiakov, za ním nasledovalo rozprávanie, ktoré si zvolilo **32,1 %** žiakov, úvaha, ktorú si zvolilo **20,8 %** žiakov. Najmenej žiakov (**7,9 %**) písalo diskusný príspevok (**tabuľka č. 23 v prílohe**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci vo vonkajšej forme (**70,9 %**), v obsahu textu (**66,5 %**), v kompozícii (**63,5 %**) a v celkovom dojme (**60,3 %**). V štýle (**54,1 %**) a v jazykovej stránke textu (**43,7 %**) boli menej úspešní. Najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci v pravopise (**24,2 %**).

PFIČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry sa pre malú vzorku 25 maturantov nevyhodnocovala.

2.3.2 Cudzie jazyky

Žiakom bola zadaná pre každý CJ a obidve úrovne (B1 a B2) jedna úloha so štruktúrovaným zadaním, ktoré tematicky vychádzalo z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z daného cudzieho jazyka. Časová dotácia na vypracovanie úlohy bola **60 minút** pre obidve úrovne. Za tento čas mali žiaci testovaní na úrovni B1 napísať prácu v rozsahu **160 až 180 slov**, žiaci na úrovni B2 v rozsahu **200 až 220 slov**. Úloha bola pre všetky CJ a obidve úrovne rovnaká, líšila sa náročnosťou zadania.

Práce žiakov hodnotili v školách interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný cudzí jazyk, podľa pokynov uvedených v dokumente *Pokyny a kritériá na hodnotenie PFIČ MS – cudzie jazyky*. Každú prácu mali posúdiť dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená väčšia objektivita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: **obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba**. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov.

Celková priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS na úrovni B1 (**tabuľka č. 24 v prílohe**) sa v CJ, z ktorých maturoval väčší počet žiakov (AJ, NJ a RJ), pohybovala v intervale od **48,9 %** (RJ) do **55,3 %** (AJ). Takéto celkové priemerné úspešnosti v PFIČ MS relatívne korešpondujú s výsledkami žiakov v EČ MS v týchto CJ – od **36,2 %** (NJ) do **51,3 %** (AJ). V „malých“ CJ (FJ a ŠJ) bola dosiahnutá celková priemerná úspešnosť v PFIČ MS od **42,1 %** (FJ) do **52,2 %** (ŠJ). V EČ MS bola priemerná úspešnosť v týchto jazykoch od **28,6 %** (FJ) do **31,7 %** (ŠJ). Vo „veľkých“ CJ (AJ, NJ, RJ) dosiahli žiaci vyššie priemerné úspešnosti v kritériu obsah textu (od **49,0 %** do **58,2 %**), to znamená, že prevažne zvládli štruktúrovaný prejav po obsahovo-kompozičnej stránke tak, aby bol formulovaný jasne a zrozumiteľne. Najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (od **42,8 %** do **50,0 %**).

Priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS z CJ sa pohybovala od **63,9 %** (RJ) do **74,5 %** (FJ). V EČ MS bola priemerná úspešnosť v týchto jazykoch od **47,0 %** (RJ) do **61,5 %** (AJ). Maturanti na tejto úrovni najlepšie zvládli členenie a stavbu textu (od **69,0 %** RJ do **80,0 %** TJ) a obsah textu (od **65,7 %** ŠJ do **82,6 %** FJ), najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (od **56,8 %** RJ do **66,1 %** AJ).

3 Zhodnotenie výsledkov

3.1 Zhodnotenie organizačného zabezpečenia a priebehu EČ a PFIČ MS 2014

Príprava EČ a PFIČ MS 2014 prebehla **bez vážnych problémov** a všetky činnosti sa uskutočnili v súlade s harmonogramom. Súčasne možno konštatovať, že boli bezchybne pripravené aj všetky zásielky pre školy a všetky organizačné pokyny. Zavedenie ochranných prvkov na testy a zásielky s testami, presná evidencia zabalených testov a CD nosičov (čiarové kódy), efektívne a účelne vytvorený informačný systém pre tlač a balenie testov mali za následok takmer nulovú chybovosť balenia zásielok s testovacími nástrojmi.

Prípravu a priebeh EČ a PFIČ MS 2014 ovplyvnila legislatívna zmena školského zákona platná od 15. júna 2013, ktorá **rozšírila možnosť konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS** z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka **aj v septembri nasledujúceho školského roka**.

Medzi tohtoročné pozitíva možno zaradiť **stabilizované tímy tvorcov testov a testových položiek** a dobré štatistické parametre testov (napr. reliabilita testov). Elektronická distribúcia výsledkov EČ MS do škôl a zjednodušenie vyplňania maturitnej dokumentácie s využitím internetového portálu a špeciálne pripravených aplikácií bola školami vysoko oceňovaná. Celkovo možno **pozitívne hodnotiť** aj zodpovedný prístup väčšiny riaditeľov škôl k organizačnému zabezpečeniu EČ a PFIČ MS a pružnú komunikáciu medzi zúčastnenými stranami, najmä prostredníctvom elektronických médií. Taktiež vzájomnú spoluprácu OŠ OÚ, CVTI SR – ŠVS a ŠŠI s NÚCEM možno hodnotiť ako **nadštandardnú**.

Medzi negatíva NÚCEM zaraďuje relatívne vysokú chybovosť škôl pri prihlasovaní žiakov na maturitnú skúšku, nefunkčnosť e-mailových adries menšieho počtu škôl, nedôsledné rešpektovanie organizačných pokynov zo strany niektorých škôl, nedôslednú kontrolu zásielky s OH, neprekontrolovanú kvalitu a úplnosť vyplnenia OH zo strany škôl pred ich odoslaním na spracovanie do NÚCEM. **Za závažný pretrvávajúci problém** možno považovať relatívne vysoký počet žiakov, ktorí žiadali o zmenu predmetu alebo úrovne maturitnej skúšky po 31. januári 2014 a náhrady maturitnej skúšky po 1. marci 2014, čo je v rozpore s platnou legislatívou.

S cieľom ďalej skvalitňovať a zefektívňovať procesy v rámci prípravnej a realizačnej časti EČ a PFIČ MS bude NÚCEM **rozširovať možnosti využitia informačných systémov v oblasti meraní v súlade s medzinárodnými trendmi**, v čoraz väčšej miere adaptovať nové formy elektronického testovania, elektronických dotazníkov, zberu a spracovania údajov v oblasti národných meraní, permanentne zefektívňovať procesy manažmentu kvality a organizácie procesov v oblasti meraní. NÚCEM bude naďalej venovať pozornosť zverejňovaniu informácií o výsledkoch jednotlivých škôl.

Aby sa zachovala **vysoká úroveň bezpečnosti** v rámci jednotlivých procesov, je naďalej potrebné distribuovať zásielky s testovacími nástrojmi prostredníctvom distribučných miest OŠ OÚ, rozšírením softvérových riešení **skvalitniť spracovanie výsledkov žiakov** a prípravu výsledkových listín do škôl (napr. elektronický podpis). NÚCEM dôsledne analyzuje všetky činnosti v súvislosti s tvorbou a distribúciou testovacích nástrojov a navrhuje niekoľko zmien v procesoch, ktoré zvýšia bezpečnosť pri manipulácii s testovacími nástrojmi, objektivitu testovania a hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou.

Z dôvodu potreby zachovania **vysokej objektivity testovania** a zefektívnenia komunikácie so školami je potrebné v spolupráci s OŠ OÚ a Metodicko-pedagogickým centrom realizovať školenia riaditeľov, školských koordinátorov, predsedov ŠMK a PMK. Na týchto školeniach je potrebné kľásť dôraz na procesy zabezpečenia objektívneho priebehu testovania v školách a systematickej kontrolnej činnosti (zamedzenie odpisovania a spolupráce žiakov, zneužitia mobilných telefónov a internetu počas vypracovávania testu EČ a zverejňovania tém PFIČ), dodržiavanie legislatívne stanovených termínov v rámci aktualizácie databázy maturantov,

nutnosť dôslednej kontroly vyplňania OH zo strany administrátora a kontroly hodnotenia úloh s krátkou odpoveďou zo strany predsedu PMK a riaditeľa školy.

3.2 Zhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS

Zo štatistickej analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014 vyplýva, že v teste zo SJL v oblasti čítania s porozumením (68,8 %) žiaci dosiahli najvyššiu úspešnosť v úlohách, pri ktorých bolo treba pracovať s informáciami explicitne uvedenými v texte. Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného či menej súvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti zanedbateľné, žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov. Relatívne najťažšie bolo pre nich porozumenie odbornému textu. Úlohy zamerané na prácu s umeleckým textom riešili žiaci mierne úspešnejšie než úlohy zamerané na prácu s odborným textom. Prácu s nesúvislým textom zvládli žiaci na dobrej úrovni. Oblasť čítania s porozumením nepredstavovala pre žiakov oboch druhov stredných škôl väčší problém.

V jazykovej zložke (62,9 %) žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v úlohách zo štylistiky (81,7 %). Naopak, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli vo zvukovej stránke jazyka (47,7 %), kde im ťažkosti spôsobili prozodické javy a hláskoslovie. Najmenšie problémy v tejto oblasti žiakom spôsobovali úlohy zamerané na znelostnú asimiláciu a rytmické krátenie. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci aj v oblasti dejín jazyka a jazykovedy (53,1 %), v ktorej sa od nich vyžadovali základné vedomosti.

Literárna zložka (49,5 %) bola pre žiakov najťažšou časťou testu. V oblasti literárnej histórie (36,4 %) mali žiaci ťažkosti s obsahom povinného diela (*Ako chutí moc*) a aplikáciou poznatkov o literárnom smere (*romantizmus*). V teórii literatúry (57,8 %) boli žiaci úspešnejší pri určovaní vnútorného monológu postavy, menej úspešní boli pri úlohách zameraných na aplikáciu literárnovedných termínov (*symbol*).

V teste z MAT vo všetkých sledovaných častiach žiaci GYM dosiahli vecne významne vyššiu priemernú úspešnosť ako žiaci SOŠ. Žiaci obidvoch druhov škôl boli najúspešnejší v časti **Základy matematiky**. Žiaci gymnázií najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti **Stereometria**, žiaci SOŠ v časti **Funkcie (obrázok č. 45 v prílohe)**. Najväčšie rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov GYM a SOŠ sme zaznamenali v úlohách vyžadujúcich formálny výpočet pomocou rovníc, vzťahov a premenných.

V PFIČ MS z vyučovacích jazykov a vo väčšine cudzích jazykov dosiahli žiaci výsledky porovnateľné s EČ MS.

Podrobné analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2013/2014 z jednotlivých predmetov budú obsahom analytických predmetových správ, ktoré NÚCEM zverejní na svojej webovej stránke www.nucem.sk.